اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

دوشنبه ۹ اسفند ۱۴۰۰ • ۲۶ رجب ۱۴۴۳ • ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ • سال چهارم • شماره ۷۹۹ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

لزوم حذف قوانین دست و پاگیر در حوزه معدن

رئیس خانه معدن ایران گفت: حذف قوانین و دستورالعمل‌های دست و پاگیر در حوزه معدن، اقدامی در راستای برداشتن سد ورود و راهکاری برای اعتماد ورود سرمایه‌ها به بخش معدن کشور است که با همکاری دولت و مجلس میسر می‌شود. محمدرضا بهرامن اظهارکرد: فعالان بخش‌خصوصی امیدوارند ...

۲

معارضان محلی مانع توسعه معادن آذربایجان غربی

چالش بروکراسی، معارضان محلی و پوشش گیاهی سال‌هاست بر توسعه و سرمایه‌گذاری معادن آذربایجان غربی سایه انداخته و حل این مشکلات نیازمند عزم جدی است. آذربایجان غربی با بیش از ۵۰۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری با ظرفیت ۵۲۰۸ نفر اشتغال مستقیم از قطب‌های مهم معدن کشور به شمار می‌رود اما این ظرفیت تاکنون سهم...

۶

چالش تامین مواد اولیه به قوت خود باقی است

صنایع پایین دستی در برزخ

۳

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

سازمان حمایت از کدام مصرف کننده؟

ناصر بزرگمهر - مدیر مسئول
به‌نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

شیری را داخل قفس می‌اندازند و به او سوسیس می‌دهند تا بخورد.

شیر می‌گوید: من آهو می‌خورم، این چیه به من دادین؟

می‌گویند: آنقدر گرسنه می‌مونی تا همین را بخوری!

شیر بعد مدتی از شدت گرسنگی شروع به سوسیس خوردن می‌کند.

بعد از چند روز به‌جای سوسیس، استخوان می‌اندازند جلوش!

شیر می‌گوید: بابا، من به سوسیس خوردن عادت کردم، این دیگه چیه؟

می‌گویند: آنقدر گرسنه می‌مونی تا استخوان را بخوری!

شیر چند روز بعد از شدت گرسنگی استخوان را می‌خورد.

بعد از مدتی به‌جای استخوان، یونجه می‌ریزند جلوش!

شیر می‌گوید: بی‌انصاف‌ها، من یه وقتی الاغی که یونجه می‌خورد را دَرسته قورت می‌دادم، حالا چطور یونجه بخورم، من دیگه این را نمی‌خورم!

می‌گویند: آنقدر گرسنگی می‌کشی تا یونجه را هم بخوری!

شیر مدتی مقاومت می‌کند اما بالاخره یونجه را هم می‌خورد!

مدتی چیزی برای خوردن به شیر نمی‌دهند!

شیر داد می‌زند: بابا، من به یونجه خوردن عادت کردم، این را دیگر چرا نمی‌دهید، بخورم؟

می‌گویند: یونجه مفت نداریم! باید صدای الاغ در بیاوری تا به تو یونجه بدهیم.

و این داستان خُرد کردن تدریجی شیر جنگل و عادت به کمتر از حق خود، آنقدر ادامه پیدا کرد تا اینکه شیر نابود شد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت ها

وقتی دخالت جای حمایت را می گیرد

۳

قوانینی که روی کاغذ می ماند

۷

تیترهای روز

قوانین حمایت از مصرف کنندگان نیازمند بازنگری

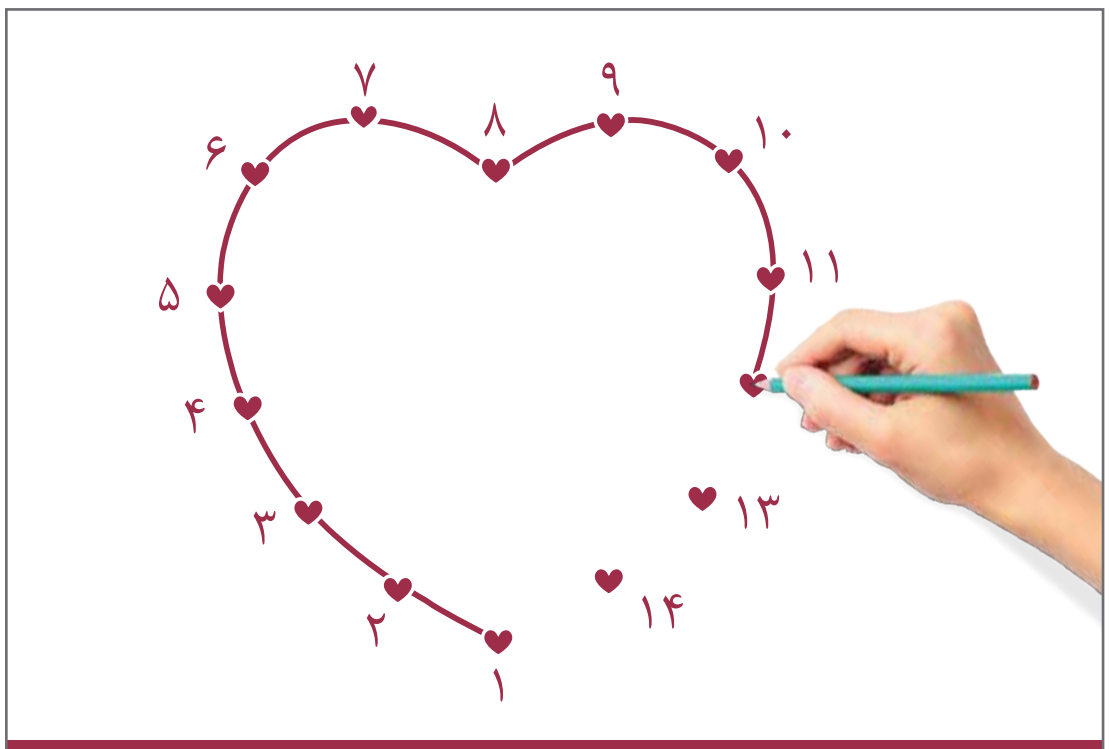
در تقویم رسمی کشور، ۹ اسفند روز «ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان» نام‌گذاری شده است. منظور از مصرف‌کننده هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کالا یا خدمتی را خریداری می‌کند. حال این مصرف‌کننده در قبال خرید کالا یا خدمات یادشده باید مجموعه‌ای از امتیازات یا اختیارات را از مصرف‌کننده دریافت کند. از جمله نخستین و پایه‌ای‌ترین این حقوق باید به مرغوبیت و استاندارد بودن کالاها یا خدمات اشاره کرد. در همین حال، عرضه‌کنندگان موظف هستند تمامی اطلاعات کالا و همچنین چگونگی استفاده از کالا را در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهند.

۷

قیمت سیمان چگونه متعادل شد؟

۴

شما این فاصله را با عشق پُر کنید!

بعضی فاصله‌ها راحت پُر می‌شوند: فاصله دو طبقه را چند پله پُر می‌کند. دو طرف یک رود را یک پُل و دو شهر را ریل قطار...ولی بعضی فاصله‌ها راحت پُر نمی‌شوند. پُر کردنشان کار یک نفر نیست. کار صدها و هزاران انسان است. آن هم انسان‌هایی که زندگی را نه فقط برای خودشان که برای دیگران هم بهتر می‌خواهند.

یک دست محک در دست کودکان است و دست دیگرش در دستان شما که با شنیدن خنده یک کودک قلبتان تندتر می‌زند، تا با هم فاصله را پُر کنیم:

فاصله بین بیماری تا سلامتی...

اعضای خانواده محک، این فاصله را شما با عشق پُر کنید!

روش‌های حمایت از کودکان محک

شماره کارت بانک ملی : ۶۰۳۷-۹۹۱۱-۹۹۵۰-۰۵۹۰

گزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ ۰۲۱ - ۲۳۵۴۰

از این که به پیام ما توجه می‌کنید، سپاسگزاریم.

۳۰ سالگی
در محک، عشق
سی ساله شد

روزگار معدن

اخبار

۲ دوشنبه
● ۹ اسفند ۱۴۰۰
● ۲۶ رجب ۱۴۴۳
● ۲۸ فوریه ۲۰۲۲
● سال چهارم ● شماره ۷۹۹

سرمقاله

سازمان حمایت از کدام مصرف‌کننده؟

ادامه از صفحه اول

این قصه پرغصه، قصه حقوق مصرف‌کننده‌هایی است که در بازار مصرف باید مثل شیر بمانند و قرار است در پایان قرن چهاردهم هجری بتوانند از حقوق شهروندی و مشتری‌مداری خود در بازار رقابت بهره‌مند شوند که متاسفانه به‌دلیل سیاست‌های نادرست و وجود سازمان‌های بی‌خاصیت، نه‌تنها از شیر بودن مشتری سخنی نیست، بلکه مشتری را تبدیل به مصرف‌کننده‌ای بی‌خاصیت و محکوم به استفاده از هر کالای نامرغوب و آشغالی کرده‌اند.

مصرف‌کننده یا به‌عبارت بهتر مشتری، براساس قوانین امروز بازار و علم تبلیغات و روابط عمومی و تجربه فروش کالا در جهان، قرار است نقش اصلی فیلم سینمایی ما را ایفا کند و نقطه ثقل رابطه تولیدکننده، فروشنده و برگشت سرمایه به زنجیره مصرف باشد.

مشتری که قرار است به زبان ساده تاج سر بازار مصرف و تاج سر تولیدکننده و فروشنده باشد و بدون او کالاها معنا و مفهوم خود را از دست می‌دهند، در شرایط نامساعد اقتصادی و در نبودن اهرم‌های کنترل از سوی دولت و نهادهای نظارتی، تبدیل به شیر بی‌یال و دم و اشکمی شده که هر فروشنده خرد و کلان و هر کس و ناکسی، هر گونه که دلش می‌خواهد برای دو ریال پولی که ته جیب او باقی مانده، نقشه می‌کشد.

نبود انسجام اجتماعی بین مردم و نداشتن فرهنگ مبارزه با گرانفروشی، احتکار و سرمایه‌داران از خدا بی‌خبر، سرنوشت کارگر و کارمندی که هر روز ریال‌شان بی‌ارزش‌تر و پول ملی‌شان بی‌رونق‌تر می‌شود را به ورطه چه کنم و نابودی کامل کشانده است.

سازمانی که در نام و عنوان قرار بوده از مصرف‌کننده حمایت کند، در دام حمایت از دنیای سرمایه‌داری و اعضای اتاق‌های تهران و ایران و تولیدکنندگان و کم‌فروشان و احتکارکنندگان و صادرکنندگان و واردکنندگان کالای‌های بُنجل چینی و سازمان‌های دولتی افتاده و فقط سالی یک بار به کمک خود آنها، مراسم دورهمی برای اعطای چند لوح و گرفتن عکس یادگاری برگزار می‌کند؛ در حالی که اصلا کاری از این سازمان برنمی‌آید و نقشی در گرانفروشی صدها قلم کالا با موضوع دولتی و خصوصی ندارد.

حقوق شهروندی هر مشتری، در بازار تولید تا مصرف، حلقه گمشده‌ای است و معلوم نیست چه کسی باید از مشتری حمایت کند؟ البته ناگزیرم تاکید کنم که این حقوق گمشده فقط در فرآیند آموزش و رشد فرهنگی هر مشتری و مصرف‌کننده می‌تواند به‌وجود آید.

وقتی می‌شنویم در فلان کشور با کمی افزایش قیمت شیر، همه مردم از خرید شیر خودداری می‌کنند و تولیدکنندگان مجبور می‌شوند شیر خریداری‌نشده و فاسدشده را به زباله‌دان‌ها بریزند و سریعا قیمت محصول‌شان را اصلاح کنند، نقش مصرف‌کننده در انسجام و اتحاد مردم، خود را به نمایش می‌گذارد.

اما وقتی قیمت یک اتومبیل کم‌ارزش و غیرایمن بعد از سال‌ها به یکباره از ۱۰ میلیون تومان به بیش از ۱۰۰ میلیون تومان می‌رسد و مردم در صف می‌ایستند تا آن را بخرند، در بر همان پاشنه بی‌اعتنایی تولیدکننده به حقوق مشتری می‌چرخد.

گویند:

مردی دو دختر داشت یکی را به یک کشاورز و دیگری را به یک کوزه‌گر شوهر داد.

چندی بعد همسرش به او گفت: ای مرد سری به دخترانت بزن و احوال آنها را جویا شو.

مرد نیز اول به خانه کشاورز رفت و جویای احوال دخترش شد. دخترک گفت: زمین را شخم زده و بذر پاشیده‌ایم، اگر باران ببارد خیلی خوب است اما اگر نبارد، بدبخت می‌شویم.

مرد به خانه کوزه‌گر رفت. دختر دوم گفت: کوزه‌ها را ساخته و در آفتاب چیده‌ایم، اگر باران ببارد بدبخت می‌شویم و اگر نبارد خوب است.

مرد به خانه خود برگشت. همسرش از اوضاع دخترانش پرسید. مرد گفت: چه باران ببارد و چه نبارد، ما بدبختیم.

و حالا، حکایت امروز ما است. مدت‌هاست به‌بهانه تحریم، به‌بهانه مبارزه با استکبار جهانی، به‌بهانه حمایت از تولید داخل، به‌بهانه بی‌تدبیری بانک مرکزی و به هزار دلیل واقعی و خیالی و دروغی، مشتری و مصرف‌کننده در یک کلام چپاول می‌شوند.

چه دلار بالا برود و چه پایین بیاید، چه رابطه ما با خارجی‌ها بهبود پیدا کند و چه رابطه ما قطع باشد، چه برجام داشته باشیم و چه نداشته باشیم، چه سازمان حمایت از مصرف‌کننده باشد یا نباشد و چه اتحادیه‌ها و اصناف دورهم جمع شوند یا نشوند، فرقی برای ما مردم نمی‌کند و مثل همان مرد قصه، ما مشتریان محترم و مصرف‌کننده‌های عزیز بدبخت هستیم.

شرایط ویژه اقتصادی و بی‌توجهی دولت‌ها به حقوق مردم و گرانفروشی آب و برق و بنزین و نفت و گاز و تلفن و موبایل و اینترنت و پسماند و زباله و ده‌ها نوع عوارض دولتی و شهرداری و مالیات و بیمه و... شرایط مصرف‌کننده؛ یعنی همین مردم عزیز، گرانقدر و شرافتمند را روز به روز بدتر خواهد کرد.

در یازدهمین اجلاس سراسری رضایتمندی مشتری

تندیس رضایتمندی مشتری به فولاد هرمزگان رسید

یازدهمین اجلاس سراسری رضایتمندی مشتری در سالن همایش‌های صدا و سیما با حضور مدیران دولتی، اساتید دانشگاه و مدیران شرکت‌های پیشرو در این حوزه برگزار و تندیس رضایتمندی مشتری به فولاد هرمزگان اهدا شد. به گزارش ایراسین، مهدی شکری زاده، مدیر فروش و بازاریابی فولاد هرمزگان اظهار کرد: این شرکت همواره بر آن بوده است با به‌کارگیری رویکردهای بهبود مستمر و استراتژی‌های توسعه بازار، در راستای جلب نظر مشتریان و ارائه محصولات مطابق استانداردهای روز دنیا، اهداف و برنامه‌های خود را بر پایه تجربه خوشایند مشتریان خود تهیه و تدوین کند. وی، کسب حداکثری رضایت مشتریان خود را به عنوان یکی از اولویت‌های مهم بر شمرد و تاکید کرد: واحد فروش فولاد هرمزگان در تلاش است تا به انحای گوناگون از زمان دریافت درخواست از مشتریان تا زمان تحویل و حتی پس از آن، حقوق مشتریان را مد نظر قرار دهد و در هر کجای این زنجیره حتی المقدور به نیازهای آنها توجه کند.

شکری زاده تصریح کرد: در حال حاضر نیز تمامی واحدهای شرکت در کل فرآیند فولاد هرمزگان از جمله واحد فروش و بازاریابی، استراتژی‌ها و اقدامات متعددی برای حفظ و افزایش رضایت مشتریان تعریف کرده و در حال اجرا دارند که با مشتریان و بازار ارتباط مستقیمی داشته و نیازسنجی و رسیدگی به شکایات مشتریان، سنجش رضایت مشتریان، دریافت بازخوردها از مشتریان و نیازهای آتی آنها را در راستای سیاست گذاری‌های سازمان به منظور افزایش حداکثری رضایت مشتریان و رعایت حقوق آنها در دستور کار خود قرار داده است.

وی خاطرنشان کرد: در شرکت فولاد هرمزگان نظام تولید و فروش بر پایه مشتری‌مداری تعریف شده و به ایجاد واحدها و ساختارهایی متناسب با نیازهای مشتریان در این زنجیره پرداخته است.

مدیر فروش و بازاریابی فولاد هرمزگان ادامه داد: در این ارتباط، در امسال بر اساس معیارهای تعالی سازمانی، شاخص‌ها و گردش کارهای عملیاتی دوباره مورد بازنگری قرار گرفت و در زمینه بهبود فرآیندهای فروش، معیار سنجش رضایت مشتریان مورد توجه ویژه واقع شد و با انجام اقدامات اصلاحی مطابق نظرات اخذ شده و سطح انتظارات مشتریان و ارائه بازخوردهای مورد نیاز به آن‌ها، گام‌های مهمی در راستای جلب رضایت مشتریان در شرکت برداشته شد.

لزوم حذف قوانین دست و پاگیر در حوزه معدن

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

رئیس خانه معدن ایران گفت: حذف قوانین و دستورالعمل‌های دست و پاگیر در حوزه معدن، اقدامی در راستای برداشتن سد ورود و راهکاری برای اعتماد ورود سرمایه‌ها به بخش معدن کشور است که با همکاری دولت و مجلس میسر می‌شود.

به گزارش ایرنا، محمدرضا بهرامن اظهار کرد: فعالان بخش خصوصی امیدوارند دولت سیزدهم در حوزه صنعت و معدن در سه سطح وزارتی (کلان)، سطح کسب و کار (سطح میانی)، سطح وظیفه‌ای (عملیاتی/ اجرا)، سه نوع استراتژی دقیق و مجزا را پیاده‌سازی کند.

وی افزود: استراتژی‌های بخش معدن هم باید در پنج حوزه اصلی و کلان توسط متولی بخش و براساس قانون معادن، با ابزارهای توسعه‌ای و مهندسی خود مشابه سازمان ایمیدرو و سازمان نظام مهندسی معدن ایران، در پنج حوزه «محیط کسب و کار»، «توسعه پایدار» (از طریق مدیریت در اجرای دقیق قانون معادن و قوانین مرتبط با آن به‌منظور ایجاد امنیت و حفظ و جذب سرمایه‌ها)، «بهره‌وری»، «تامین و پشتیبانی» و «روابط و تعاملات خارجی» تعریف و شناسایی شود که به‌طور قطع در جهت بهبود وضعیت هر یک از پارامترها مطالعه و برنامه‌ریزی بر روی هفت شاخص «سرمایه‌گذاری»، «نظام مدیریت در معادن»، «جهانی‌شدن بخش معدن»، «منابع انسانی»، «فناوری در معادن»، «زیرساخت در معادن» و «توسعه منطقه‌ای» از اهمیت خاصی برخوردار است و امروز بعد از گذشت ۶ ماه از آغاز فعالیت دولت سیزدهم به بررسی اقدامات انجام شده در هر یک از شاخص‌های ضروری جهت توسعه صنعت و معدن در دولت سیزدهم می‌پردازیم.

▣ شاخص سرمایه‌گذاری در معادن

بهرامن گفت: ذخایر غنی معدنی با تنوع گسترده، می‌تواند عامل رقابت‌پذیری اقتصادی کشورها در جهان محسوب شود.

توان معدنی ایران شامل ذخایر اثبات‌شده سنگ‌آهن به مقدار تقریبی سه میلیارد تن در شرایط کنونی (هشت دهم درصد کل ذخایر جهان)، ذخایر سنگ معدن مس به مقدار تقریبی ۳.۲ میلیارد تن در شرایط کنونی (چهار درصد از ذخایر جهانی) و همچنین ذخایر روی به میزان ۱۱ میلیون تن (چهار دهم درصد از ذخایر جهانی) است که با عنایت به ظرفیت‌های استراتژیک موجود در بخش معدن کشور) این غنای مواد معدنی به‌تنهایی تضمین‌کننده نقش مؤثر این حوزه در اقتصاد کشور نبوده است.

وی تصریح کرد: با وجود اینکه کشورمان در بین ۱۵ کشور مطرح معدنی جهان جای داشته و ارزش ذخایر بالقوه آن بیش از یک‌هزار میلیارد دلار برآورد شده است، اما فقط حدود ۶ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را بخش معدن و صنایع معدنی را به خود اختصاص داده است. این سهم ناچیز معدن در GDP کشور، نشان‌دهنده ضعف در نگاه توسعه‌ای به معادن کشور به‌واسطه عدم سرمایه‌گذاری کافی و به موقع در همه حلقه‌های زنجیره در این حوزه است.

دولت سیزدهم همگام با حمایت‌های کامل مجلس یازدهم، با حذف قوانین و دستورالعمل‌های دست و پاگیر در حوزه معدن می‌تواند به اعتماد سرمایه‌گذاران و ورود سرمایه‌ها به بخش معدن کشور کمک کند.

رئیس خانه معدن ایران افزود: در این راستا قوه قضاییه باید از سرمایه‌های سرمایه‌گذاران به‌صورت تمام قد حمایت کند و از غصب عامدانه سرمایه‌ها و ایجاد هراس در میل به سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران پر قدرت ممانعت به عمل آورد تا بتوانیم با کمک این بخش مزیتی و کلیدی در اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۲، شاهد رشد اقتصادی ۶ درصدی باشیم که در غیر این صورت همچنان شاهد رشد مثبت سرمایه‌گذاری در بخش معدن نخواهیم بود.

وی ادامه داد: کشورهای شرق آسیا مواد معدنی و سوخت و انرژی را از ما می‌خرند و هزینه حمل می‌پردازند و به کشور خود می‌برند و در آنجا محصولاتی با قیمتی بسیار نازل‌تر از محصول تولید شده در کشور ما تولید می‌کنند، درحالی که می‌توان با جذب سرمایه این کشورها، سرمایه‌گذاری برد-بردی را برای هر دو کشور انتظار داشت.

چراکه می‌توان با انتقال فرآیند تولید به ایران و استفاده از زیرساخت‌ها، همچون تامین انرژی و نیروی کار فراوان و کافی، ارزش‌افزوده قابل‌توجهی را در حلقه‌های زنجیره صنعت معدن‌کاری برای ایران ایجاد کرد و از طرف دیگر نیز می‌توان با توجه به افزایش غیرمترقبه هزینه حمل‌ونقل، در میان مدت این هزینه حمل مواد اولیه به کشور سرمایه‌گذار و هزینه استفاده از انرژی و نیروی کار گران‌تر را از دوش سرمایه‌گذار برداشت و در نتیجه محصول نهایی با هزینه تمام‌شده ارزان‌تری را در بازارهای رقابتی عرضه کرد. همچنین از آنجایی که موقعیت ژئوپلیتیک ایران به‌گونه‌ایی است که دسترسی آسانی به کشورهای رو به رشد منطقه دارد بنابراین هزینه ارسال کالای نهایی برای کشور سفارش‌دهنده نیز مقرون به‌صرفه‌تر خواهد بود.

▣ فناوری از ارکان توسعه معادن

بهرامن گفت: ارکان جهش اقتصادی کشور در بخش معدن مهیاست و برای نیل به این جهش اقتصادی باید همه این امتیازات را با حلقه مفقوده فناوری در شرایط کنونی به هم متصل کرد.

در واقع تهیه نقشه راه و توجه به مدیریت دانش‌بنیان و استفاده از فناوری‌های نوین در زنجیره صنعت معدنکاری از اکتشافات تا بازارهای هدف و نیز اهمیت دادن به مسائل زیست محیطی و دوری از خام‌فروشی می‌تواند منجر به رشد چشمگیر اقتصاد معدنی شده و کشور را از اقتصاد تک محصولی وابسته به نفت نجات دهد. وی اظهار کرد: توجه به فناوری‌های نوین در بخش معدن و صنایع معدنی باید در شاخه‌های متعددی مد نظر قرار گیرد که در ادامه به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود: سالانه میلیون‌ها تن سنگ‌های تزئینی کشور به دلیل عدم استخراج اصولی و درست از معادن کشور و عدم سرمایه‌گذاری در بخش فرآوری نوین آن و شناخت بازارهای هدف مناسب، به‌عنوان سنگ‌های لاشه و ضایعات به هدر می‌روند.

البته کشورهایی مثل چین و ایتالیا با سرمایه‌گذاری بر روی همین ضایعات سنگ، مصنوعات بسیار ارزشمندی را تولید می‌کنند که از لحاظ ارزش‌افزوده بسیار بیشتر از سنگ اولیه ارزش دارند. کشور ما به دلیل نبود تکنولوژی به‌روز و عدم وجود سرمایه کافی، در شرایط کنونی سالیانه حجم بزرگی از انواع سنگ‌های ساختمانی در این نوع معادن انباشته شده است.

امروزه در جهان شعار «تولید در معادن با ضایعات صفر» مطرح شده که قاعدتاً بدون توجه به مباحث فناوری و سرمایه‌گذاری در این حوزه نمی‌توان به این مهم دست یافت.

رئیس خانه معدن ایران گفت: به‌عنوان نمونه نیز در مورد باطله‌های موجود در معادن فلزی و غیر فلزی در کشورمان به‌دلیل ضعف در تکنولوژی بازیافت و عدم سرمایه‌گذاری کافی، حجم عظیمی از این ثروت خدادادی در معادن فعال موجود در کشور انباشته شده است که سرمایه‌گذاری در این مسیر می‌تواند ثروت بزرگی را عاید کشور کند.

درخصوص ذخایر عناصر نادر خاکی که منابع قابل‌توجهی از آنها در کشور با توجه به ساختار زمین‌شناسی شناسایی موجود هستند، در حوزه اکتشاف، استخراج و فرآوری سرمایه‌گذاری آن‌طور که باید در حوزه انتقال فناوری به این بخش انجام می‌پذیرفته تاکنون صورت نپذیرفته است.

قابل ذکر است که بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در زنجیره بخش معدن اعم از اکتشاف، استخراج و فرآوری می‌تواند ضمن توسعه فعالیت معادن کنونی و فعال کردن مجدد معادن متروکه و غیرفعال موجود در کشور (که افزون بر سه هزار معدن در شرایط کنونی است)، ظرفیت‌های اشتغال جدید زیادی می‌توان ایجاد کرد. در این راستا بدیهی است با افزایش هرگونه اشتغال، بسیاری از معضلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از بیکاری نیز در کشور کاهش خواهد یافت. با توسعه فناورانه فعالیت‌های اکتشافی و افزایش کارایی تولید معادن و صنایع معدنی، می‌توان مواد اولیه مورد نیاز بسیاری از صنایع کشور را که امروزه به‌صورت واردات تأمین می‌شود، به‌صورت پایدار و مطمئن تأمین کرد.

رئیس خانه معدن ایران افزود: هم اکنون صنعت آلومینیوم کشور برای تامین مواد اولیه خود همواره با مشکل تأمین بوکسیت و آلومینا از منابع داخلی روبه‌رو بوده و الزاماً بخش زیادی از خوراک آنها از طریق واردات به کشور، تأمین می‌شود.

حال در صورتی که بتوان فناوری استحصال آلومینا از سایر منابع بالقوه آلومینیم از جمله رس‌ها، آلونیت و سنگ‌های پرآلومین (که منابع بسیار زیادی از آنها را در اقصی نقاط کشور در اختیار داریم) را به‌دست آورده و آن را بومی و تجاری‌سازی کنیم، به‌طور قطع مشکل کارخانجات آلومینیم کشور نیز به‌صورت کلی و پایدار حل خواهد شد.

وی گفت: امروزه فناوری‌های نو می‌تواند در اختیار بخش معدن قرار گرفته و این مهم از ارکان توسعه پایدار بخش معدن محسوب می‌شود.

در شرایط کنونی در کشورهای معدن‌خیز و توسعه یافته شیوه‌های نوین تأمین مالی و برقراری نظام‌های بیمه‌ای برای حمایت از ریسک‌های معدنی اعم از اکتشاف، استخراج و فرآوری مواد معدنی کاربرد بالایی داشته و در واقع ساختارهای سرمایه‌گذاری و صاحبان سرمایه باید با فناوری‌های جدید آشنا شده و ضمن پذیرش ریسک مربوطه، از مزایای فناوری‌های پیشرفته در بخش معدن و در بازارهای رقابتی بهره‌مند شوند.

بهرامن اذعان کرد: امروزه مباحث فناوری سرمایه‌گذاری و بیمه‌ای که توسط استارتاپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در حوزه فین تک (Fin-Tech) ارائه می‌شود، به‌خوبی در این نوع کشورها جا افتاده و به‌صورت وسیع در بخش‌های مختلف اقتصاد معدنی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در آینده‌ای نزدیک، این فناوری امکان مبادله سهام، مدیریت سرمایه و پرداخت حق بیمه و غیره را برای افراد فراهم می‌کند.

رئیس خانه معدن ایران افزود: نظر به اینکه کشور ما بین سال‌های ۲۰۳۰ تا ۲۰۵۰ می‌تواند تامین‌کننده بخش بزرگی از مواد اولیه کارخانجات در جهان باشد، لذا امروزه به‌کارگیری و بومی‌سازی فناوری‌های نوین در مباحث مربوط به افزایش بهره‌وری در مصرف منابع آب و انرژی، حمل‌ونقل و کنترل و کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی ناشی از فعالیت‌های معدن‌کاری باید به‌طور جدی مد نظر قرار گیرد.

می‌دانیم که فعالیت‌های معدن‌کاری و به‌ویژه فرآیندهای فرآوری مواد معدنی و صنایع معدنی مرتبط با آن به حجم زیادی از آب نیاز دارد. بسیاری از معادن بزرگ ما در ایران مرکزی یعنی جایی که معضل آب به شدت احساس می‌شود قرار گرفته‌اند. حتی به دلیل معضل کمبود آب بسیاری از معادن کوچک و متوسط در این نواحی در عمل غیرفعال بوده و بسیاری از کانسارهای شناسایی شده نیز به‌صورت دست نخورده باقی مانده‌اند.

وی گفت: بررسی پارامترهای شیمیایی آب‌های انتقال یافته به این مناطق و بهینه‌سازی کیفیت آب انتقالی به‌منظور استفاده در هر یک از سایت‌های فرآوری مواد معدنی و تعریف روش‌های کم‌هزینه و با بازدهی بالای استحصال مواد معدنی، ساخت تجهیزات مختلف از جمله دستگاه‌های آب‌شیرین‌کن و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر خورشیدی و بادی برای تامین انرژی مورد نیاز این تجهیزات و غیره، تماماً مباحث فناورانه‌ای هستند که نقش کلیدی در آینده توسعه بخش معدن کشورمان خواهند داشت و در این خصوص سرمایه‌گذاری کافی در مسیر، هرچه سریعتر انجام شود.

▣ جبران کمبود ماشین‌آلات معدنی

در مورد ضرورت ورود فناوری و تکنولوژی در ماشین‌آلات در معادن، به دلایل مختلف در معادن کشور تاکنون این مهم به موقع انجام نشده و امروز شاهد بحران کمبود ماشین‌آلات نوین و مورد نیاز در معادن هستیم. از جمله دلایل این فقدان می‌توان به عدم شناخت کامل متولی بخش به نیاز صنعتگران این حوزه استراتژیک نام برد که در ۶ ماه اخیر با تصمیمات هوشمندانه و سریع متولی در حال جبران است. بهرامن اظهار کرد: امروز باید هدف تامین ماشین‌آلات مورد نیاز معدنکاران و ماشین‌آلات نوین به ساده‌ترین شکل ممکن و حمایت ۱۰۰ در صدی دولت در این صنعت کلیدی باشد. امروز باید اولویت نخست دولت در سیاستگذاری، کنترل تورم و بهبود وضعیت معیشت مردم باشد، تا زمانی که به تورم تک رقمی نرسیم، آثار مخرب این تورم بر زندگی مردم ادامه خواهد داشت و سرمایه‌گذاری در کشور انجام نمی‌شود و مردم برای حفظ ارزش پول‌شان تلاش می‌کنند تا سرمایه‌هایشان را تبدیل به دارایی‌های غیر مولد کنند. بر این اساس، چنانچه قرار است اقتصاد کشور سامان‌دهی شود و کشور در جهت توسعه حرکت کند و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جذب شوند، باید جلوی رانت و فساد گرفته شده و ثبات اقتصادی بر بازارها از جمله ارز حاکم شود.

باید بتوانیم اعتماد عمومی مخدوش شده را با اصلاح شرایط در جهت بازسازی سرمایه‌های اجتماعی و احیای امید در جامعه، مجدد زنده و از وارد آمدن خسارت‌های جبران ناپذیر به جامعه جلوگیری کنیم.

سهم ناچیز فولادسازان از منابع آبی کشور

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: بخش صنعت تنها ۲ درصد منابع آبی کشور را مصرف می‌کند این درحالی است که باید برای مصرف آب در بخش کشاورزی چاره‌ای اندیشید و اقدامات شرکت فولاد مبارکه در کاهش مصرف آب درخور توجه است.

سیدرضا شهرستانی در گفت‌وگو با ایراسین با اشاره به اینکه ۶۰ درصد مصرف آب در اروپا به بخش صنعت اختصاص دارد، اظهار کرد: این درحالی است که در کشور ۹۰ درصد مصرف آب در بخش کشاورزی است و کل صنعت کشور بالغ بر ۲ درصد آب مصرف می‌کند. لذا باید با اطلاع‌رسانی دقیق این موضوع در جامعه تبیین شود که سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی تنها راه برونرفت چالش آب در کشور است.

وی با اشاره به اینکه متاسفانه در اثر ناآگاهی صنایع و به ویژه صنعت فولاد با بی‌انصافی در مظان اتهام مصرف آب بالا قرار می‌گیرند، گفت: نقش رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی دقیق می‌تواند توجه سیاستگذاران را به ریشه اصلی مسئله جلب می‌کند. هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به اقدامات شرکت فولاد مبارکه در کاهش مصرف آب، تصریح کرد: بهینه‌سازی و کاهش مصرف آب در فرآیندهای تولید فولاد، جمع‌آوری و انتقال پساب شهری و تصفیه و بازچرخانی پساب صنعتی از اقدامات شرکت فولاد مبارکه بوده است و این شرکت اقدامات بزرگی در زمینه صرفه‌جویی در مصرف آب انجام داده‌اند.

وی افزود: شرکت‌های بزرگ صنایع معدنی علاوه بر سرمایه‌گذاری در تصفیه پساب‌ها، در انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی ایران هم سرمایه‌گذاری کرده‌اند که این موضوع بسیار نکته قابل توجهی است.

عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تأکید کرد: متهم کردن بخش صنعت و شرکت‌های بزرگ به‌عنوان عامل بحران آب در کشور، اجحاف در حق این شرکت‌ها است که اولاً در مجموع مصرف آب بسیار پایینی دارند و ثانیاً سرمایه‌گذاری قابل توجهی نیز در زمینه اقتصاد آب انجام داده‌اند. شهرستانی تصریح کرد: مصرف آب بخش کشاورزی در کشور ۹۰ درصد است و برای حل چالش آب، باید الگوی مصرف در بخش کشاورزی اصلاح شود و کشاورزی ما به کشاورزی صنعتی تبدیل شود. دولت در این زمینه باید حمایت لازم را انجام دهد تا در بخش کشاورزی از تکنولوژی‌های جدید استفاده شود و پروژه‌های علمی با کمک بخش دانشگاهی در این زمینه اجرا شود تا شاهد کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی باشیم.

روزگار معدن

معدن

دوشنبه ۳
● ۹ اسفند ۱۴۰۰
● ۲۶ رجب ۱۴۴۳
● ۲۸ فوریه ۲۰۲۲
● سال چهارم ● شماره ۷۹۹

احیا و فعال‌سازی ۴۵۳ معدن

مدیر اجرایی طرح احیا و فعال‌سازی معادن کوچک گفت: مجموع معادن کوچک احیا و فعال شده در کشور از ابتدای طرح تا پایان بهمن ماه به ۸۵۲ معدن رسید.

در این میان ۴۵۳ معدن طی یازده ماه امسال، فعال و وارد چرخه تولید شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، سید رضا عظیمی با اشاره به اینکه طرح احیا و فعال‌سازی معادن کوچک علاوه بر کمک به رشد تولید و تامین نیاز صنایع؛ اشتغال قابل توجهی در مناطق کم برخوردار به همراه دارد، گفت: با توجه به میزان اشتغال و تولید مندرج در پروانه بهره‌برداری، این تعداد معدن ظرفیت ایجاد ۱۳۸۰۰ نفر شغل مستقیم و تولید بیش از ۳۳ میلیون تن سالانه را پس از فعال‌سازی نهایی معادن، به همراه دارند.

به گفته عظیمی، اهداف فوق در راستای پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی است اما در عین حال، شناسایی فرصت‌های کوچک معدنی برای سرمایه‌گذاران در بخش‌های مختلف کشور، استفاده از تکنولوژی جدید برای فرآوری معان با عیار پایین‌تر، استفاده بهینه و به کار گیری از ظرفیت و ظرفیت‌ها و توانایی‌های علمی – اجرایی موجود و تاکید بر تامین نیاز داخلی و صادرات محصول (مازاد بر نیاز داخل)، به عنوان دیگر اهداف طرح احیا و فعال‌سازی معادن کوچک محسوب می‌شوند.

وی با اعلام اینکه طرح فوق از سال ۹۸ در قالب اقتصاد مقاومتی از سوی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران، (زیرمجموعه ایمیدرو) اجرایی شده، یادآور شد: سال ۹۸ با کمک کارگروه استانی، تعداد ۱۴۶ معدن و سال گذشته ۲۵۳ معدن در سراسر کشور احیا و فعال شدند.

مجری طرح احیا و فعال‌سازی معادن کوچک همچنین شناسایی، معرفی و حمایت از ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها را یکی از روش‌های تاثیرگذار در احیاء، فعالسازی و توسعه معادن کوچک مقیاس، ذکر کرد و افزود: باتوجه به آمار و پیشنهادات دریافت شده از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها، ۱۳۰ پروژه راهسازی و ۴۹ پروژه برق رسانی به طرح احیا معرفی شده که پس از اجرای پروژه‌های مذکور توسط مجری طرح ایجاد زیربناهای معادن بزرگ و مناطق معدنی، در مجموع ۹۲۴ معدن فعال و غیرفعال از "اجرای پروژه‌های زیرساخت" منتفع می‌شوند.

عظیمی تصریح کرد: پروژه برق رسانی سرب روی غنی آباد به طول ۳۰ کیلومتر یکی از پروژه‌های مرتبط با زیرساخت طرح احیاء معادن کوچک مقیاس که در مرحله اجرا است.

وی درباره دیگر اقدامات طرح در راستای فعال‌سازی معادن گفت: انعقاد ۳۷ تفاهمنامه سرمایه گذاری، علمی، پژوهشی و دانش‌بنیان و نیز معرفی ۱۲۹ پروژه به صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی برای اخذ تسهیلات (که ۵۵ طرح در حال پیگیری و صدور بیمه نامه) است از دیگر اقدامات طرح احیا به شمار می‌آید.

عظیمی ادامه داد: حمایت و کوچینگ مجموعه‌های دانش‌بنیان و جهت دهی به بیش از ۹ استارتاپ و پلتفرم معدنی نیز از مجموعه اقدامات انجام شده در طرح احیا بوده است.

مدیر اجرایی طرح احیا، فعال‌سازی معادن کوچک اظهارکرد: از ابتدای امسال تا پایان بهمن ماه، بر روی ۵۰۳ معدن اقدام کلینیکی صورت گرفته که این امر با همکاری کارگروه استانی طرح احیاء بوده است.

چالش تامین مواد اولیه به قوت خود باقی است

صنایع پایین دستی در برزخ

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری

معادن همواره به‌عنوان حلقه مادر در زنجیره ارزش افزوده شناخته می‌شوند. این بخش مواد اولیه صنایع مختلف و به نوعی نیروی محرکه تولید را تامین می‌کند و با بروز هرگونه اختلال و مشکل در روند فعالیت معادن، چرخ صنعت هم خواهد لنگید؛ بنابراین نمی‌توان به این بخش نگاهی مجزا و مستقل از سایر عرصه‌های اقتصاد داشت و باید مسائل مرتبط با آن را زنجیروار مورد بررسی قرار داد. صنایع و واحدهای فرآوری، مهم‌ترین مصرف‌کننده مستقیم شناخته می‌شوند و معاملات این دو بخش در سال‌های اخیر چالش‌های ویژه خود را داشته است. گلایه‌ها و اعتراضات به شیوه معاملات و مبادلات، ارزش‌گذاری‌ها و حتی میزان تولید در تمامی بخش‌های معدنی و صنعتی دیده شده و تنها میزان این تعارضات در هر حوزه با حوزه‌ای دیگر متفاوت است. به مناسبت روز ملی حمایت از حقوق مصرف‌کننده، «روزگارمعدن» این تنش‌ها و راهکار توسعه معادن -که تامین‌کننده اصلی نیاز صنایع هستند- را بررسی کرده و در این باره با کارشناسان و فعالان معدنی به گفت‌وگو پرداخته است.

▣ چالش‌های دسترسی کارخانجات به سنگ‌آهن

سید مهرداد اکبریان، رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان سنگ آهن ایران در گفت‌وگو با «روزگار معدن» مصرف‌کننده در زنجیره معدن و صنایع وابسته به آن را صنایع معدنی عنوان کرد. او به‌طور کلی شرایط فعالیت اقتصادی صنایع را بهتر از معادن توصیف کرد و درباره دغدغه‌های مبنی بر کمبود سنگ‌آهن در کشور توضیح داد: برخی از کارخانه‌های فولادسازی دغدغه‌های مهمی برای تامین سنگ‌آهن مورد نیاز خود دارند. علت اصلی این کمبود، گسترش واحدهای کنسانتره‌سازی است. در سال‌های گذشته بخش خصوصی فعال در این عرصه و نهادهای دولتی، دیگر فعالان و صنعتگران را به افزایش میزان تولید کنسانتره ترغیب کردند. به این ترتیب کارخانه‌های کنسانتره‌سازی بیش از حد نیاز در کشور به وجود آمدند؛ واحدهای متعدد کنسانتره‌سازی که اغلب واحدهای کوچک و متوسط‌مقیاس بوده و بخش خصوصی اغلب متولی آنهاست. این واحدها متقاضی خرید سنگ آهن مگنتیت هستند که این نوع سنگ بیشتر در کارخانه‌های ذوب‌آهن مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ بنابراین، این واحدهای فرآوری کوچک‌مقیاس که تعداد آنها از کارخانه‌های فولادسازی بسیار بیشتر است، به یک رغیب جدی در خرید سنگ آهن برای کارخانه‌هایی از جمله ذوب‌آهن مبدل شدند. از این رو، مدتی تنش و رقابت در بازار سنگ‌آهن شکل گرفت. اکبریان ادامه داد: باید خاطرنشان کرد اغلب کارخانه‌های فولادسازی به علت قدیمی بودن و بافت فرسوه تجهیزات و ساختارهای خود، هزینه‌های تولید بالایی دارند. از این رو، رقابتی شدن سنگ‌آهن در بازار و افزایش قیمت آن، به هزینه تولید این کارخانه‌ها افزود. در مقابل واحدهای فرآوری توانایی بیشتری برای خرید سنگ‌آهن داشته و توانستند بیشتر از صنایع فولادی به سنگ‌آهن دسترسی داشته باشند. اتفاقات این‌چنینی در سال‌های اخیر سبب شد تا برخی کارخانه‌های فولادسازی اعلام کنند به سنگ‌آهن به‌عنوان ماده اولیه دسترسی ندارند.

▣ افزایش خرید واحد کنسانتره‌سازی

رئیس انجمن سنگ آهن ایران در ادامه، توان دسترسی کارخانه‌های فولادسازی به سنگ‌آهن را متفاوت دانست. او دلیل اصلی این تفاوت را نبود توانایی مالی کارخانجات عنوان کرد و گفت: دغدغه‌هایی از سوی صاحبان صنایع مبنی بر کاهش دسترسی آنها به سنگ‌آهن مطرح شده که این موضوع ارتباطی با میزان استخراج و تولید سنگ‌آهن در کشور ندارد. این چالش‌های پیش آمده به دلیل تغییر و افزایش نرخ سنگ‌آهن بوده و مشکلات مالی صاحبان صنایع منشأ بروز این مشکلات است وگرنه از نظر میزان تولید سنگ آهن کسری وجود ندارد. با نزدیک شدن بهای سنگ‌آهن به قیمت واقعی آن، برخی واحدهای کنسانتره‌سازی در خرید این ماده معدنی از کارخانه‌های فولادسازی پیشی گرفته و از این رو، کارخانه‌ها در تامین مواد اولیه خود دچار مشکل شدند؛ بنابراین می‌توان گفت این تفاوت نیز به دلیل شرایط خاص هر کارخانه و واحد فرآوری است و ارتباطی با میزان سنگ آهن موجود یا گران بودن سنگ آهن ندارد. اکبریان افزود: علاوه‌بر افزایش قیمت‌ها و چالش‌های مطرح‌شده، تدوین طرح جامع فولاد و تلاش برای تحقق هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد، مصرف سنگ‌آهن کشور را افزایش داده و این اتفاق به نوبه خود باعث ایجاد برخی تنش‌ها و نگرانی‌ها بابت تامین سنگ آهن مورد نیاز صنایع و زنجیره فولاد شده است. این هدف تدوین شده نیاز به حدود ۱۷۰ میلیون تن سنگ آهن دارد و ما هنوز برنامه‌ای برای دستیابی به این مقدار ماده معدنی نداریم.

▣ اهمیت میزان بهره‌وری معادن

این فعال معدنی در ادامه به ضرورت تدوین طرح جامع سنگ آهن اشاره کرد. او این کار را بسترسازی مهمی برای توسعه صنایع پایین‌دست دانست و گفت: برای توسعه صنایع پایین‌دستی و همچنین زنجیره فولاد باید به بخش بالادستی آن یعنی به بخش سنگ‌آهن و معادن آن به‌طور یکپارچه و جامع نگاه شود. در توضیح این الزام باید گفت معادن سنگ‌آهن مسائل مختلفی داشته و به‌عنوان بخشی مستقل باید به ابعاد آن نگاهی تخصصی و مهم داشت. از نظر فعالان این حوزه باید در تمامی تصمیم‌سازی‌ها مدنظر قرار گیرد و با همکاری بخش خصوصی و معدنکاران، برنامه جامع برای بخش سنگ آهن تدوین شود. علاوه‌بر این موارد، به مسئله مهم میزان بهره‌وری معادن سنگ‌آهن نیز باید توجه ویژه داشت. می‌توان گفت هنوز از تمامی ظرفیت‌های معادن سنگ‌آهن به‌درستی و به‌طور کامل بهره‌برداری نشده است و در زمینه شناسایی ذخایر قطعی و استخراج آنها دچار ضعف هستیم. اکبریان افزود: برخی از مواد معدنی مانند سنگ‌های هماتیت سنگ آهن هنوز در چرخه تولید و استفاده صنایع قرار نگرفته‌اند و اقتصاد صنایع از پیامدهای موثر آن در تولیدات هنوز بی‌بهره است. این موضوع نیز به دلیل نبود فناوری مناسب برای فرآوری و بهره‌وری از این ماده معدنی رخ داده است. نیاز روزافزون صنایع و واحدهای تولیدی به سنگ‌آهن به‌عنوان ماده اولیه این ضرورت را یادآور می‌سازد که بخش سنگ‌آهن نیازمند داشتن یک برنامه استراتژیک و مدون برای تبیین اهداف و اجرای اقدامات توسعه‌ای برای این عرصه است.

▣ تشکیل واحدهای فرآوری تجمیعی

اکبریان در ادامه صحبت‌های خود یکی دیگر از راهکارهای استفاده بهینه از منابع معدنی و ذخایر سنگ‌آهن کشور را توجه به معادن کوچک‌مقیاس و ظرفیت نهفته در این معادن دانست و توضیح داد: معادن کوچک بنابر مشکلات مختلفی اعم از عدم تامین منابع مالی مناسب و نبود واحد فرآوری، اغلب با مشکلات متعددی مواجه می‌شوند. یکی از راهکارهای اعلام شده برای رهایی از این شرایط معادن کوچک‌مقیاس، تجمیع آنهاست. اما باید به این نکته اشاره کرد که اگر تجمیع معادن کوچک منتهی به حذف مالکیت بخش‌خصوصی از این معادن شده و به عبارتی حیطه عمل بخش خصوصی محدودتر و کوچک‌تر شود، این تجمیع اقدام مناسبی به نظر نمی‌رسد. برای تحقق این هدف و تجمیع اصولی می‌توان کنسرسیومی متشکل از ۲ یا چند معدن که در یک منطقه فعالیت دارند ایجاد کرد. این کنسرسیوم می‌تواند وارد مذاکرات معاملاتی با شرکت‌های بزرگ صنعتی شود. حتی با شراکت صاحبان این معادن کوچک می‌توان تاسیس کارخانه فرآوری را نیز عملیاتی کرد. در این صورت ضمن کاهش هزینه‌های فعالیت‌های معادن کوچک، سودآوری فعالیت صاحبان این معادن افزایش خواهد یافت.

▣ به خطر افتادن تامین مواد اولیه صنایع

احمد مشکانی، عضو هیات‌مدیره انجمن مس و عضو کمیته اکتشاف خانه معدن ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» ضمن تشریح دغدغه‌های اصلی فعلی این حوزه، به تاثیر فعالیت معادن معادن بر اقتصاد اشاره کرد و توضیح داد: به‌عنوان حلقه بالادستی صنایع، مواد اولیه چرخه تولید را تامین کرده و هرگونه خلل در این بخش، صنعت کشور را دچار چالش خواهد کرد. همین‌طور برعکس؛ در صورت مناسب بودن شرایط معادن و تکمیل زنجیره ارزش افزوده، اقتصاد کلی کشور بهبود چشمگیری خواهد داشت. امروزه بخش معدن و صنایع معدنی در کشور ما با چالش‌های متعددی روبه‌رو است که همواره رفع آنها خواسته فعالان این عرصه است چراکه این مشکلات سبب کاهش بهره‌وری معادن و به خطر افتادن تامین مواد معدنی صنایع شده است. حل منازعات با معارضان محلی، درگیری‌های مختلف و متعدد با سازمان‌های مربوط با محیط‌زیست و منابع طبیعی، فرسوده بودن ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی از مهم‌ترین این مسائل آسیب‌آفرین هستند. مشکانی ادامه داد: در ادامه باید به تاثیرات مخرب تغییر مکرر مقررات این حوزه توسط نهادهای دولتی پشت درهای بسته، تورم و نوسانات نرخ دلار، تحریم‌های صادراتی و وارداتی، تعرفه‌گذاری‌های غیر اصولی، کمبود نیروی جوان و متخصص برای فعالیت معادن و تامین نبودن زیرساخت‌های مناسب برای توسعه این بخش اشاره کرد.

▣ پیامدهای تصمیمات نامناسب دولت

این فعال معدنی کم‌توجهی وزارت صنعت، معدن و تجارت به فعالیت‌های بخش معدن و صنایع معدنی را دلیل اصلی توسعه نیافتن معادن عنوان کرد و گفت: به دلیل عدم تفکیک بخش تجارت در وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت و اولویت این حوزه نسبت به صنایع و معادن، همواره طی سال‌های اخیر شاهد بودیم مسائل مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی تا حدودی در نگاه نهادهای دولتی مرتبط مغفول مانده است؛ حتی در برخی موارد دیده شده نهادهای دولتی به مشکلات صنایع بیشتر از معادن پرداخته و به بخش معدن نگاه حلقه بالادستی نداشته‌اند. در حالی که معادن می‌توانند در آینده اقتصادی کشور نقش بسزایی داشته باشند.

بنا بر اعتقاد فعالان و کارشناسان این حوزه، معدن و صنایع معدنی توانایی رفع بحران‌های اقتصادی جامعه را دارند. از این رو، برای استفاده از چرخه زنجیره صنایع و معادن، توجه مناسب و همه‌جانبه نهادهای دولتی را به مباحث این عرصه می‌طلبد.

مشکانی ادامه داد: بسیاری از مشکلات مهم در بخش معدن به دلیل اجرایی شدن تصمیمات نامناسب دولت ایجاد شده‌اند. به عبارتی، رفع این مشکلات یا استمرار وجود آنها وابسته به تصمیم‌گیری‌های نهادهای دولتی است. این تصمیمات نیز اغلب به دلیل وجود رویکردهای غلط که در ابتدا به آنها اشاره شد، شکل گرفته‌اند؛ بنابراین تصحیح نگاه دولت به بخش معدن و یادآوری جایگاه ارزشمند معادن در اقتصاد و به‌عنوان حلقه بالادست صنایع، مهم‌ترین راهکار حل مشکلات مربوطه است.

▣ بی‌ثباتی در قانون‌گذاری

مشکانی رفع مشکلات را منوط بر بهبود تفکرات سیستمی نهادهای دولتی متولی بخش معدن دانست. او همچنین ضمن گلایه از مشکلات فعلی، به تبیین راهکارهای موجود برای رفع آنها اشاره کرد. مشکانی به اهمیت وجود ثبات در تصمیم‌سازی‌های دولتی تاکید کرد و گفت: قوانین متعددی از سوی نهادهای دولتی متولی بخش معدن صادر شده که به دلیل متناقض و متعدد بودن، ثبات را از فعالیت‌های بخش معدن سلب کرده است. از مهم‌ترین این نابسامانی‌ها می‌توان به نبود قانونی مدون و بلندمدت در زمینه صادرات مواد خام و فرآوری شده معدنی و همچنین وجود عوارض صادراتی برای مواد معدنی و برخی تولیدات صنایع اشاره کرد.

تشکیل انجمن صنفی برای تعیین عوارض صادرات بخش معدن متشکل از بخش خصوصی و دولتی برای مدت‌زمان‌های معلوم و طولانی می‌تواند موثرترین راهکاری باشد که در ارتباط با رفع معضل قانون‌گذاری‌های صادراتی می‌توان در نظر گرفت.

مشکانی در ادامه اجرایی نشدن نقشه راه معدن و دیگر طرح‌های توسعه‌ای را از دیگر خلأهای امروزه بخش معدن برشمرد. او معتقد است طرح‌های توسعه‌ای تدوین شده و نقشه راه حتی با وجود اشکالات و نقایص، باید اجرایی شوند تا فعالیت معادن رو به جلو حرکت کند.

▣ سخن پایانی

اصلاح نظام قیمت‌گذاری دستوری در تامین مواد اولیه صنایع به‌ویژه صنایع فولادی یکی از موضوعاتی است که بارها توسط فعالان معدنی به‌عنوان یک مطالبه جدی مطرح شده است. به عقیده فعالان معدنی، اغلب مواد اولیه برای صنایع با قیمتی بسیار پایین‌تر از ارزش واقعی مواد معدنی ارائه شده و این نوعی حمایت تک‌بعدی از صنایع است. اصلاح این نوع سیاست‌گذاری‌ها از سوی دولت می‌تواند به اعتراض فعالان معدنی پایان دهد.

یادداشت

وقتی دخالت جای حمایت را می‌گیرد

سجاد غرقی
عضو کمیسیون صنایع و معادن اتاق بازرگانی ایران

بنا بر نظر کارشناسان و فعالان معدنی، بخش بالادستی و تولیدات معادن دچار سیاست‌های به نوعی سرکوب‌کننده شده است. از جمله این سرکوب‌ها را می‌توان در قیمت‌گذاری‌های دستوری توسط نهادهای دولتی برای معاملات مواد معدنی، همچنین ایجاد ممنوعیت‌های صادراتی تولیدات معادن مشاهده کرد. به‌طور کلی می‌توان گفت به دلیل برخی قوانین تصویب‌شده در چند سال اخیر، شرایط بازار معدن متحول و ادامه فعالیت به‌ویژه برای تولیدکنندگان بخش‌های معدنی به مراتب سخت‌تر از قبل شده است. در میان تمامی این مشکلات می‌توان قیمت‌گذاری دستوری مواد معدنی در بازار برای فروش به صنایع پایین‌دستی را بانی بیشترین آسیب به بدنه تولیدات معدنی کشور دانست چراکه در پی این رویکرد قهری و محدودیت‌آفرین نهادهای دولتی، معدنکاران و تولیدکنندگان معدنی کشور مجبورند محصولات خود را با قیمتی حدود ۴۰ درصد ارزان‌تر از قیمت واقعی وارد بازار داخلی کنند. برای صادرات به بازارهای خارجی نیز محدودیت و عوارض سنگین صادراتی وجود دارد. از این رو، فعالان معدنی نمی‌توانند از این طریق درآمد داشته باشند؛ بنابراین درآمدهای محدودی برای این بخش به دست آمده و دولت نسبت به این معضل بخش معدن بی‌توجه است. شرایط ایجادشده در بازارهای معدنی و وجود قوانین یادشده، به ضرر معدنکار است و این روزها شاهد هستیم تولیدکنندگان معدنی با مشکلات متعددی که ثمره قوانین داخلی است، دست‌وپنجه نرم می‌کنند. قیمت‌گذاری‌های دستوری مواد معدنی در بازار و محدودیت‌های صادراتی، مانع توسعه معدن بزرگ‌مقیاس شده و برای معادن کوچک نیز تاکنون تعطیلی به‌همراه داشته است چراکه با محدودیت مارکت و بازار فروش مواد معدنی، ادامه فعالیت در معادن کوچک‌مقیاس برای معدنکاران به‌صرفه نبوده و بدین ترتیب چراغ بعضی از معادن به این دلیل تا امروز خاموش شده است.

علاوه‌بر آن، نباید فراموش کرد تمامی این اتفاقات به نفع صنایع پایین‌دستی و مصرف‌کنندگان تولیدات معدنی بوده است؛ به‌عنوان مثال، رانت بزرگی برای مصرف‌کنندگان مواد معدنی از طریق ارزان‌فروشی تولیدکنندگان و معدنکاران به وجود آمده که این خود به‌نوعی آسیب‌زا بوده و عامل نابسامانی در بخش معدن کشور شده است. این سودهایی که در اظهار و گاهی عدم اظهاری برخی کارخانجات صنایع معدنی مشاهده می‌کنیم هم ناشی از این رانت و فرصت است که در اختیار آنان قرار گرفته و به نظر کارشناسان معدنی باید از این اقدامات جلوگیری شود. بنا بر عقیده کارشناسان، در ابتدا مکانیسم ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های صادرات بخش معدن و معافیت از پرداخت عوارض که در چند مدت اخیر برای صادرات دسته‌ای از مواد معدنی برداشته شده است، باید اصلاح اساسی داشته باشد. اغلب این محدودیت‌ها نامناسب بوده و مانع از توسعه بخش معدن و تکمیل زنجیره ارزش افزوده این بخش می‌شوند. همچنین ساز کار قیمت‌گذاری تولیدات معدنی باید براساس عرضه و تقاضا در بازار باشد تا مشکلات فعلی فعالان معدنی و معدنکاران تا حدودی رفع و حمایت در جهت حقوق تولیدکنندگان معدنی کشور انجام شود. امیدواریم در آینده نزدیک دولت، مجلس شورای اسلامی و دیگر نهادهای متولی بخش معدن و صنایع معدنی راهکارهایی در جهت رفع این معضلات در بخش معدن در پیش بگیرند و حمایت از تولیدکننده معدنی در دستور کار این نهادها و سازمان‌های وابسته به آنها قرار گیرد چراکه با ادامه روند فعلی، در آینده‌ای نه‌چندان دور شاهد تعطیلی بیشتر معادن کوچک و عدم سودآوری معادن بزرگ‌مقیاس خواهیم بود که این نتیجه، اثر خوبی بر اقتصاد کشور نخواهد گذاشت.

روزگار معدن

صنایع فلزی و غیرفلزی

۴ دوشنبه
۹ اسفند ۱۴۰۰
۲۶ رجب ۱۴۴۳
۲۸ فوریه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۹۹

ثبت فروش ۷۱ هزار میلیارد تومانی شرکت مس

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران میزان فروش این شرکت در بهمن ماه امسال را ۸۴۷۴ میلیارد تومان اعلام کرد و گفت: همچنین میزان فروش فملی در دوره ۱۱ ماهه منتهی به بهمن ۱۴۰۰، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد بیش از ۱۰۵ درصدی را نشان می‌دهد.

به گزارش روابط عمومی مس پرس، اردشیر سعدمحمدی در این‌باره اظهار کرد: شرکت ملی صنایع مس ایران در ۱۱ ماه اخیر از محل فروش محصولات خود ۷۱.۳۲۱ میلیارد تومان درآمد کسب کرده است که از این مبلغ ۸.۴۷۴ میلیارد تومان، مربوط به بهمن ماه است. وی افزود: میزان فروش این شرکت در بازه زمانی ۱۱ ماهه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۱۰۶ درصد رشد را نشان می‌دهد. مدیرعامل شرکت مس با بیان اینکه فروش تجمیعی ۱۱ ماهه این شرکت در سال۹۹، رقم ۳۴۶۶۹ میلیارد تومان بوده است گفت: با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته این رقم تاکنون به ۷۱.۳۲۱ میلیارد تومان رسیده است. سعدمحمدی همچنین میزان فروش بهمن ماه سال گذشته را ۳.۴۷۸ میلیارد تومان اعلام و عنوان کرد: خوشبختانه همانطور که گفته شد فروش بهمن ماه امسال به رقم ۸.۴۷۴ میلیارد تومان رسیده و رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد.

قیمت سیمان چگونه متعادل شد؟

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

بررسی‌های آماری از روند قیمت‌ها نشان می‌دهد سیاست‌گذار به عمده اهداف خود رسیده و عرضه سیمان در بورس کالا توانسته، هم از التهابات بازار سیمان بکاهد و هم قیمت‌ها واقعی شده‌اند.

به گزارش کالاخبر، بررسی آماری عرضه و معامله سیمان در بورس کالا نشان می‌دهد از زمان عرضه مستمر این محصول در بورس و به دنبال آن، راه‌اندازی معاملات گواهی سپرده سیمان برای مشتریان خرد، این صنعت علاوه بر رهایی از قیمت‌گذاری دستوری با کشف قیمت‌های واقعی، کاهش التهاب‌ها و تامین نیاز مطلوب مصرف‌کنندگان مواجه شده است؛ البته امسال دو موج قطعی برق و گاز واحدهای تولیدی را پشت سر گذاشتیم که در زمان قطعی برق به دلیل عدم عرضه کل سیمان در بورس با جهش قیمتی مواجه شدیم اما در زمان قطعی گاز با توجه به عرضه هفتگی سیمان در بورس کالا، چالش قیمتی به وجود نیامد.

روند نرخ سیمان تیپ ۲ به عنوان اصلی‌ترین محصول بازار به وضوح نشان می‌دهد که از زمان ابلاغیه وزارت صمت مبنی بر عرضه کل سیمان کشور در بورس کالا (شهریور امسال) نرخ این محصول با عرضه‌های مستمر در بورس کالا کاهش یافته و مصرف‌کنندگان بزرگ و کوچک سراسر کشور توانسته‌اند از این مسیر تامین نیاز کنند.

معاملات سیمان از ۹ خرداد امسال وارد بازار فیزیکی در بورس کالا شد. از ابتدای خرداد تا پایان بهمن امسال حدود ۳۰ میلیون تن انواع سیمان به ارزش ۱۴.۲ همت به فروش رفته است. عرضه برای انواع سیمان در بازه زمانی مزبور ۳۷.۵ میلیون تن و تقاضای آن ۳۹.۹ میلیون تن بود. معاملات سیمان تیپ ۲ (فله‌ای و کیسه‌ای) بیش از ۲۳.۹ میلیون تن محصول به ارزش ۱۱.۱ همت بود که سهم آن در کل معاملات سیمان در بازار فیزیکی بورس کالا از نظر حجم ۸۰ درصد و از نظر ارزش ۷۸ درصد بود.

همچنین پس از عرضه سیمان در بورس کالا و ابلاغیه وزارت صمت مبنی بر ممنوعیت خرید و فروش سیمان خارج از بورس کالا (نهم شهریور امسال) معاملات اوراق گواهی سپرده سیمان هم از ۹ آبان امسال آغاز به کار کرد. معاملات اوراق گواهی سپرده سیمان از ابتدا تا پایان بهمن امسال ۹۲.۷ میلیون اوراق به ارزش ۴۹.۶ میلیارد تومان بوده است.

آمارها چه می‌گویند؟

بررسی‌های آماری از روند قیمت‌ها نشان می‌دهد سیاست‌گذار به عمده اهداف خود رسیده و عرضه سیمان در بورس کالا توانسته، هم از التهابات بازار سیمان بکاهد و هم قیمت‌ها واقعی شده‌اند.

قیمت سیمان در فروردین و اردیبهشت امسال (قبل از ورود به بورس کالا) به طور متوسط ۴۲۸ تومان به ازای هر کیلو بود و قبل از ورود این محصول به بورس کالا، انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان در طول سال به تناسب هزینه و بهای تمام شده محصول، کالا و خدمات تولید شده بنگاه‌ها اقدام به اصلاح نرخ می‌کرد که البته در قالب سیاست‌گذاری دستوری به بنگاه‌ها ابلاغ می‌شود. با عرضه سیمان در بورس کالا، در گام نخست، بساط بخشنامه‌ها، ابلاغ قیمت‌ها و دستوری کردن نرخ‌ها برچیده شد. در گام دوم، نرخ‌ها خود را در مکانیزم عرضه و تقاضا کشف کردند به طوری‌که نرخ سیمان پس از ورود به بورس کالا در خرداد با ۱۰ تومان کاهش به ۴۱۸ تومان (معادل ۲ درصد) رسید. البته همزمان با ناپایداری شبکه برق، تولید بنگاه‌ها با وقفه روبه رو شد و همین عرضه محصول را در فصل تقاضا با چالش مواجه کرد.

تداوم محدودیت‌ها قیمت‌ها را با شیب تندی مواجه و نرخ هر کیلو سیمان را در ماه‌های تیر به ۴۵۲ تومان (افزایش ۳۴ تومانی، معادل ۸ درصد) و در مرداد به ۵۱۵ تومان (افزایش ۶۳ تومانی، معادل ۱۴ درصد) در شرایط اوج گرما و ناپایداری شبکه برق متاثر از افزایش بی‌رویه مصرف خانگی و ماینرها رساند. در این زمان بود که دلالان پر شمار بازار سیمان به دلیل عدم شفافیت مطلوب در این بازار، هر روز نرخ را بالا بردند به طوری‌که در برخی مناطق کشور هر پاکت سیمان تیپ ۲ در بازار از ۱۰۰ هزار تومان هم فراتر رفت.

اما با کاهش گرمای هوا و به دنبال آن کاهش مصرف برق، شبکه برق به‌تدریج به وضعیت پایدار رسید و همین موضوع با متعادل کردن وضعیت عرضه و تقاضا در بازار، نرخ سیمان را دوباره در ماه‌های شهریور و مهر در مسیر کاهشی قرار داد؛ در این زمان ابلاغیه وزارت صمت مبنی بر ممنوعیت مبادلات سیمان خارج از بورس کالا باعث شد به یکباره عرضه‌های سیمان در بورس کالا افزایش یابد و همین امر کافی بود تا پایداری و ثبات همراه با روند نزولی قیمت‌ها به بازار سیمان کشور برگردد.

براساس آمار، نرخ هر کیلو سیمان در شهریور به ۴۵۷ تومان (کاهش ۵۸ تومانی معادل ۱۱ درصد) و در مهر به ۴۲۰ تومان (کاهش ۳۷ تومانی معادل ۸ درصد) رسید.

البته با ورود موج سرما و محدودیت‌های جدید واحدهای تولیدی این بار در تامین گاز، مسئله تولید بنگاه‌ها دوباره با چالش روبه رو شد اما موضوع حائز اهمیت اینجاست که به دلیل ادامه عرضه‌های مستمر هفتگی سیمان در بورس کالا، بازار با چالش جدی مواجه نشد.

براین اساس نرخ سیمان در دو ماه متوالی آبان به ۴۲۵ تومان (افزایش ۵ تومانی، معادل ۱.۲ درصد) و در آذر به ۴۴۲ تومان (افزایش ۱۷ تومانی، معادل ۴ درصد) رسید. با این وصف به دلیل شرایط نسبتا متعادل عرضه و تقاضا، قیمت‌ها چندان دستخوش تغییر قرار نگرفت.

کاهش سطح تقاضا در شرایط عرضه مستمر بنگاه‌ها، دوباره نرخ سیمان را در مسیر نزولی قرار داد و هر کیلو سیمان از ۴۴۲ تومان با شیب تندی به ۳۹۷ تومان (کاهش ۴۵ تومان، معادل ۱۰ درصد) برگشت. البته نرخ سیمان در شرایط متعادلی دوباره به ۴۱۱ تومان (افزایش ۱۴ تومانی، معادل ۳.۵ درصد) برگشت.بررسی نرخ سیمان در ۱۱ ماه امسال نشان می‌دهد بازار، دو اوج نرخ داشته که هر دو اوج نرخ ناشی از متغییرهای برون‌زا مربوط به شبکه ناپایداری برق و محدودیت‌های دسترسی به گاز بوده است.

با این تفاسیر تخلیه حباب‌ها در شرایط متعادل عرضه و تقاضا نشان می‌دهد مکانیزم عرضه و تقاضا در بستر بورس کالا هم قیمت‌ها را واقعی کرده و هم شرایط باثباتی را در بازار ایجاد کرده است.

تجربه موفق ثبات بازار سیمان در بستر بورس کالا و خارج از دایره سیاست‌های دستوری و ابلاغی نشان می‌دهد سیاست‌گذار اگر اجازه دهد قیمت‌ها براساس مکانیزم عرضه و تقاضا کشف شود، قیمت‌ها واقعی می‌شود و بنگاه می‌تواند با بررسی شاخص قیمت، هزینه‌ها، درآمد و سود خود را متعادل کند.

دولت‌ها هم براساس رفتار واقعی بازار، سیگنال صحیحی برای سیاست‌گذاری و ترسیم نقشه راه دریافت می‌کنند.

در پایان اینکه طی روزهای گذشته همان افرادی که در زمان اوج مصرف برق و کمبود سیمان در بازار، چالش‌های کاهش تولید را به بورس کالا نسبت می‌دادند که البته با اعتماد ویژه سیاست‌گذار به سازوکار بازار، اهداف این افراد مبنی بر بازگشت دوباره قیمت‌های دستوری و منفعت شخصی آنها محقق نشد، اما آنها بار دیگر دست بکار شده‌اند تا شاید بتوانند بخشی از سودهای شیرین سال‌های گذشته خود ناشی از تحویل محصول ارزان نرخ و دستوری از کارخانه‌ها و فروش محصول با نرخ‌های گزاف به مردم را تکرار کنند که تجربه ماه‌های گذشته سیمان آنقدر برای تولیدکننده و مصرف‌کننده مطلوب بوده که آنها راه به جایی نخواهند برد.

کاهش تولیدمحصولات فولادی، زغال سنگ و سیمان

کارخانجات بزرگ فولادسازی کشور موفق شدند از ابتدای امسال تا پایان دی‌ماه ۴۴ میلیون و ۵۴۵ هزار و ۸۰۰ تن فولاد خام و انواع محصولات فولادی تولید کنند که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال قبل با افت حدود ۷ درصدی مواجه شده است. به گزارش سنا، مطابق آمارهای رسمی منتشره وزارت صنعت، معدن و تجارت، در ۱۰ ماهه امسال ۲۳ میلیون و ۴۶۲ هزار و ۴۰۰ تن فولاد خام در کشور تولید شد که حاکی از افت ۲ درصدی در هم‌سنجی با سال گذشته است. در همین مدت، فولادسازان داخلی ۲۱ میلیون و ۸۳ هزار و ۴۰۰ تن انواع محصولات فولادی تولید کردند که در مقایسه با ۱۰ ماهه ۹۹ افت ۴.۷ درصدی نشان می‌دهد. با این حال در تولید کاتد مس، شمش آلومینیوم و پودر آلومینا (ماده اولیه تولید شمش آلومینیوم) شرکت‌های داخلی رشد به ثبت رساندند، به طوری که در این مدت ۲۵۱ هزار و ۳۰۰ تن کاتد مس (رشد ۴.۸ درصدی)، ۴۶۴ هزار و ۵۰۰ تن شمش آلومینیوم (رشد ۲۴.۸ درصدی) و ۱۹۳ هزار و ۱۰۰ تن پودر آلومینا (رشد ۶دهم درصدی) تولید شد. تا پایان دی‌ماه امسال کارخانجات سیمان ۵۲ میلیون و ۹۷۵ هزار و ۶۰۰ تن سیمان تولید کردند که کاهش ۸.۴ درصدی نشان می‌دهد. همچنین در تولید کنسانتره زغال‌سنگ با افت ۱۲ درصدی در هم‌سنجی با پارسال، یک میلیون و ۲۱۵ هزار و ۷۰۰ تن از این محصول تولید شد. برپایه آمارهای یاد شده، در ۱۰ ماهه امسال شرکت‌های داخلی ۳۸۲ میلیون و ۴۲۹ هزار و ۴۰۰ تن کاشی و سرامیک (رشد سه درصدی)، یک میلیون و ۱۲۸ هزار و ۴۰۰ تن شیشه جام (رشد ۱۷.۳ درصدی)، ۶۱۲ هزار و ۳۰۰ تن ظروف شیشه‌ای (رشد ۱.۱ درصدی)، ۵۰ هزار و ۹۰۰ تن ظروف چینی (رشد ۹.۷ درصدی) و ۸۱ هزار تن چینی بهداشتی (افت ۱۷.۶ درصدی) تولید کردند.

معاون فروش فولاد خراسان:

آلایندگی فولادی ها مستند نیست

معاون فروش فولاد خراسان با رد آلایندگی واحدهای فولادسازی برای محیط‌زیست گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهد آلودگی ناشی از صنعت فولاد موضوعی ثابت نشده است اما برخی معتقدند این واحدها دارای آلایندگی هستند که در این باره باید مدارمک معتبر و مستندات خود را ارائه کنند. حسین بختیاری درگفت‌وگو با فولادبان با اشاره به انتقاد فعالان زیست محیطی از آلایندگی تولیدکنندگان صنعت فولاد افزود: در مجتمع فولادسازی خراسان، حسگرهای سازمان محیط‌زیست در دودکش‌های خروجی نصب شده که سازمان محیط‌زیست این حسگرها را تعبیه کرده است و مرتبا گازهای خروجی از دود کش‌ها بررسی می‌شود. این فعال صنعتی تصریح کرد: اگر گازهای خروجی CO، CO_2 یا بیو اکسید گوگرد از دودکش‌ها، بیش از حد مجاز که حد استاندارد جهانی است باشد بلافاصله اعلام و فعالیت خطوط تولید متوقف می‌شود. بنابراین آلایندگی محیط‌زیست واحدهای تولیدکننده فولادی از جهت نظارت کامل سازمان محیط‌زیست منتفی است و نمی‌تواند مستندی مبنی بر آلاینده بودن فولادسازان باشد. معاون فروش فولاد خراسان گفت: مشکل اصلی فولادسازان مصرف زیاد آب است و طبق گزارش سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بهترین شرایط برای احداث واحدهای فولادساز، استقرار بنای واحدهای تولیدکننده فولادی در کنار آبهای خلیج‌فارس و دریای عمان است اما مشاهده می‌شود برخی از فولادسازن در کویر و در کنار معادن فعالیت خود را توسعه داده‌اند که این اقدام به منابع آب زیرزمینی صدمه می‌زند. وی با اشاره به مشارکت فولادسازان برای رساندن آب از خلیج‌فارس به کویر مرکزی ایران ادامه داد: اگر به آمایش سرزمین توجه می‌شد واحدهای تولیدکننده فولاد اجازه نداشتند در کنار معادن مستقر شوند؛ مصرف آب هم کاهش چشمگیری داشت.

بختیاری تصریح کرد: محل استقرار اولیه شرکت فولاد مبارکه در بندرعباس بود اما دراوایل انقلاب به اصفهان منتقل شد و پس از آن مسائل مربوط به قطعی آب در زاینده رود و سهم آب پیش آمد.

مالیات بر ارزش افزوده بازار را غیر شفاف می کند

رئیس اتحادیه صنفی توزیع‌کنندگان آهن فروشان استان گیلان گفت: اعضای اتحادیه آهن و فولاد خواستار اصلاح مالیات بر ارزش افزوده و اخذ مالیات از فروش کالاها به میزان سال‌های گذشته (۶ درصد) از فروش هستند اما نرخ ۹ درصد اعمال می‌شود که نرخ بالایی است. مهرداد طهیری در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده برای اتحادیه صنفی فروشندگان طلا و جواهر افزود: سازمان مالیاتی اخیرا اصلاحات مالیاتی برای فروشندگان این اتحادیه صنفی برای مالیات بر ارزش افزوده انجام داد و اتحادیه صنفی آهن و فولاد از مسئولان اتاق اصناف خواستار اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده برای جلوگیری از توقف و تعطیلی واحدهای صنفی توزیع‌کنندگان و فروشندگان آهن و فولاد شدند. این مقام صنفی تصریح کرد: سازمان مالیاتی اعلام کرده مالیات ۹درصد ارزش افزوده از مشتری و خریدار اخذ می‌شود اما هنگام خرید از واحدهای تولیدی این رقم را پرداخت می‌شود و به نظر می‌رسد بهترین شیوه پرداخت مالیات بر مبنای مالیات ۶ درصد از فروش است که سال‌های قبل از اغاز کرونا در معاملات محاسبه می‌شد. طهیری گفت: در معاملات آهن و فولاد اعضای اتحادیه بارها شاهد این بوده‌اند که اگر بخواهند مالیات بر ارزش افزوده ۹درصدی را از مشتریان و خریداران خود دریافت کنند از خرید انصراف داده‌اند. وی دریافت ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده را در معاملات رقم بالایی ذکر کرد و افزود: وقتی در فاکتور مشتری رقم مالیاتی ۹درصدی مشتری اعمال می‌شود، مشتری تصور می‌کند این رقم به جیب آهن فروش می‌رسد در حالیکه این ارقام مالیاتی به خزانه دولت باز می‌گردد.

رئیس اتحادیه صنفی توزیع کنندگان، آهن فروشان و آهن کاران استان گیلان درباره فروش جنس و کالا با فاکتورهایی با ارزش افزوده یا بدون ارزش افزوده در واحدهای صنفی گفت: فاکتور فروش واحدهای صنفی منضبط که با شرایط درست فعالیت می‌کنند، اغلب با مالیات بر ارزش افزوده صادر می‌شود، به این دلیل که ابتدا خود مالیات پرداخته‌اند اما برخی مشتریان از آهن فروشان می‌خواهند جنسشان را بدون فاکتور به آنها بفروشند. طهیری تصریح کرد: فعالان صنفی که بیش از ۳۰ سال در این حرفه و شغل فعالیت دارند نمی‌دانند که جنسشان را با فاکتور یا بدون فاکتور بفروشند و در این شرایط بلاتکلیف مانده‌اند و اگر به خریدار درباره فاکتور گوشزد شود مشتری می‌گوید ما فقط جنس را می‌خواهیم و نمی‌توانیم مالیات ۹درصدی را بپردازیم و فاکتور نمی‌خواهیم.

وی افزود: امیدواریم با اصلاحاتی در شیوه پرداخت مالیات بر ارزش افزوده انجام می‌شود سیاه فروشی در بازار پایان یابد و فعالان صنفی چند دهه گذشته این صنف بتوانند به حیات خود ادامه دهند و بازار به ثبات قیمتی و آرامش نسبی برسد.

اخبار

تولید بیش از ۵۹۰ هزار تن آهن اسفنجی در فولاد شادگان

شرکت فولاد شادگان موفق شد از ابتدای امسال تا پایان دی‌ماه ۵۹۰ هزار و ۸۰ تن آهن اسفنجی تولید کند. به گزارش دنیای معدن، ۶۰ هزار و ۸۲۳ تن از تولیدات یاد شده مربوط به آمار دی ماه این شرکت است.

فولاد شادگان از طرح‌های استانی فولاد مشتمل بر بخشی فولادسازی و واحد احیاء مستقیم براساسی روشی ایرانی (پرد PERED) است که یک تکنولوژی بومی با ثبت جهانی است و برای نخستین بار در ایران و جهان توسط فولاد خوزستان در شادگان راه‌اندازی شد.

رشد ۴ درصدی تولید بریکت گرم آهن اسفنجی در صبا فولاد

شرکت صبا فولاد خلیج‌فارس موفق شد از ابتدای سال ۱۴۰۰ تا پایان دی ماه تولید بریکت گرم آهن اسفنجی را در مقایسه با ۱۰ ماهه سال گذشته ۴ درصد رشد دهد. به گزارش دنیای معدن، شرکت صبافولاد خلیج‌فارس موفق شد در ۱۰ ماه امسال ۶۹۵ هزار و ۷۸۳ تن آهن اسفنجی تولید کند و رشد ۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۹ به ثبت برساند. ۵۸ هزار و ۹۳۵ تن از بریکت گرم آهن اسفنجی تولید شده مربوط به آمار عملکرد دی ماه این شرکت است.

از دایره‌المعارف گلیم جهانی سیرجان رونمایی شد

از مجموعه کتاب‌های دایره‌المعارف دست‌بافته عشایری و روستایی سیرجان و دایره‌المعارف گلیمِ شهرجهانی سیرجان با حمایت شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، رونمایی شد. به گزارش روابط عمومی گل گهر، این دو جلد کتاب ارزشمند که حاصل تحقیق، پژوهش و تحریر عقیل سیستانی مولف و مدرس دانشگاه است، در راستای اعتلای جایگاه شهر جهانیِ گلیم و همچنین معرفی طرح‌ها و نقوش متداولِ گلیم‌جهانی سیرجان به چاپ رسیده است. معرفی دست‌بافته‌های ملزوم زندگیِ عشایری و روستایی، وضعیت فرش‌بافی در ایلات و طوایف مهم، معرفیِ مهم‌ترین تکنیک‌های قالی‌بافی و... از دیگر بخش‌ها و اهداف این دو کتاب نفیس است.

روند نرخ فولاد صادراتی ایران

در هفته گذشته، نرخ بیلت صادراتی ایران، ۵۹۰ دلار به ازای هر تن بود که نسبت به هفته پیش از آن، کاهش ۱۳.۵ دلاری، معادل ۲.۲ درصدی را نشان می‌دهد. نرخ میانگین اسلب صادراتی ایران نیز در هفته گذشته ۶۱۵ دلار به ازای هر تن بود که نسبت به هفته پیش از آن، تغییری نشان نمی‌دهد. به گزارش چیلان، قیمت‌های منتشرشده توسط متال بولتن نشان می‌دهد که نرخ فوبِ اسلب صادراتی ایران در هفته گذشته تغییری نداشت و اسلب در نرخ ۶۱۰ تا ۶۲۰ دلار به ازای هر تن معامله شد. در هفته گذشته، نرخ فوب بیلت صادراتی ایران در بنادر کشور ۵۹۰ دلار به ازای هر تن بود که میانگین این نرخ نسبت به قیمت‌های ۲۷ بهمن، حاکی از کاهش ۲.۲ درصدی است. تضعیف تقاضا در بازار جهانی فولاد خصوصا در چین و منطقه CIS، علت کاهش نرخ شمش فولادی صادراتی ایران پس از سه هفته متوالی رشد قیمت‌ها بود. جنگ روسیه و اوکراین باعث فشار به بازار CIS شده و مشتریان در نقاط مختلف دنیا، سفارشات قبلی خود را لغو کرده‌اند و از عقد قراردادهای جدید خرید فولاد از روسیه و اوکراین خودداری می‌کنند.

تقاضا برای بیلت نیز در چین به دلیل مداخله دولت این کشور در بازار فولاد و سنگ آهن کاهش یافته است. نرخ سنگ آهن در چین نسبت به اوایل ماه فوریه کاهش یافته است. بلومبرگ گزارش داده که حداقل دو بانک بزرگ چین از گشایش اعتبار اسنادی یا الِ‌سیِ دلاری برای تأمین مالی خرید کامودیتی‌ها از روسیه خودداری می‌کنند. در ماه‌های آینده ممکن است حذف بخشی از عرضه فولاد روسیه و اوکراین از بازارهای جهانی، باعث افزایش نرخ شمش و اسلب صادراتی ایران شود.

بازار سنگ آهن و بحران اوکراین

قیمت قراردادهای آتی فلزات آهنی در چین افت داشت و همه کالاها کاهش قیمت‌های هفتگی داشتند چون نرخ زغال سنگ افت داشت و علت آن هم تلاش‌های دولت برای کنترل قیمت‌ها بود. به گزارش فولادایران، در این بین شاخص نرخ سنگ آهن نیز در بورس دالیان افت ۳ درصدی داشته حدود ۱۰۸ دلار هر تن ثبت شد و برای ۴ هفته متوالی نزولی بود. متوسط شاخص نرخ موسسه پلاتس نیز ۱.۱ دلار افت روزانه داشته ۱۳۶.۹۵ دلار هر تن خشک سی اف آر چین ثبت شده است.

نگرانی هایی وجود دارد که تنش‌های روسیه و اوکراین روابط بین چین و امریکا را بدتر کند که بر صادرات محصولات فولادی اثر می‌گذارد. همچنین تحلیلگران معتقدند روند بهبود تقاضای فولاد در چین آرام بوده و کمتر از حد انتظار است از این رو خوش بینی‌ها به بازار هر روز کمتر می‌شود.

در این بین شرکت واله برزیل ابراز نگرانی کرده که حمله روسیه به اوکراین بر نرخ گندله سنگ آهن اثر می‌گذارد چون هر دو کشور حدود ۳۰ درصد از بازار جهانی ۱۲۰ میلیون تنی این کالا را در دست دارند. شرکت معدنی فراکسپو اوکراین به تنهایی ۴۰ درصد عرضه جهانی گندله را در دست دارد و درحال‌حاضر با توقف حمل‌ونقل ریلی روبه‌روست. انتظار می‌رود تاثیرات این اختلالات بر نرخ در سه ماهه دوم نمایان شود و ظاهرا شرکت واله که خود یک عرضه‌کننده بزرگ گندله است، درحال‌حاضر تماس‌های زیادی از مشتریان اروپایی خود دریافت کرده که نگران کمبود عرضه هستند.

سوال مهمی که ذهن تحلیلگران را درگیر کرده این است که این تنش‌ها چه مدت ادامه خواهد داشت.

چین در انتظار افزایش ظرفیت کویل نورد گرم

گروه معدن

صنعت فولاد چین به افزایش ظرفیت کویل نورد گرم در سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳ چشم دوخته است. به گزارش فولادبان، مجموع تولید میلگرد و مفتول و همچنین شاخص‌های تولید فولاد طویل، در طول سال ۵.۷ درصد کاهش یافته و به ۴۰۷.۹۱ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ رسیده است. ظرفیت کویل نورد گرم چین در سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳ افزایش می‌یابد زیرا این کشور یک دوره آهسته اما تدریجی انتقال از رشد اقتصادی مبتنی بر ساخت‌وساز مسکن به توسعه بخش‌های کارخانه‌ای در بلندمدت را اتخاذ کرده است.

منابع صنعتی به اس‌اند پی گلوبال پلاتس گفتند، از آنجایی که چین به سمت تولیدات پیشرفته و تقاضای طولانی‌مدت فولاد حرکت می‌کند که به رشد تقاضای فولاد تخت کمک خواهد کرد. طبق محاسبات Platts بر اساس گزارش‌های رسمی و اظهارات فعالان بازار، چین حدود ۱۴ کارخانه نورد گرم جدید دارد که قرار است در سال ۲۰۲۲ راه‌اندازی شوند که ظرفیت تولید کویل نورد گرم ترکیبی آنها حدود ۴۱/۴ میلیون تن در سال است.

در سال ۲۰۲۳، تعداد ۱۰ کارخانه نورد گرم دیگری با ظرفیت تولید ۲۶/۶ میلیون تن در سال وارد جریان خواهند شد.

طبق گفته برخی فعالان بازار، درحال‌حاضر، چین حدود ۳۵۰ میلیون تن در سال ظرفیت تولید کویل نورد گرم دارد. این بدان معناست که اگر کارخانه‌های جدید به‌موقع راه‌اندازی شوند، ظرفیت تولید کویل نورد گرم چین حدود ۱۱/۸ درصد در سال ۲۰۲۲ و ۶/۸ درصد در سال ۲۰۲۳ افزایش خواهد یافت.

هدف بیشتر کارخانه‌های نورد جدید تولید محصولات فولادی تخت پیشرفته مورد استفاده در صنایعی مانند ساخت خودرو و ماشین‌آلات مهندسی، ظروف با استحکام بالا، خطوط لوله انتقال نفت و گاز، سازه‌های فولادی و ساخت‌وسازهای پیش‌ساخته است.

برخی از فولادسازانی که کارخانه‌های نورد گرم را می‌سازند، تولیدکنندگان فولاد بلند هستند که قصد دارند بازار خود را از فولاد بلند به فولاد تخت گسترش دهند. برخی دیگر درحال‌حاضر فولاد تخت تولید می‌کنند و به دنبال گسترش دامنه محصولات خود برای رقابتی‌تر هستند.

به گفته فعالان بازار، محصولات فولادی تخت معمولا ارزش افزوده بیشتری نسبت به محصولات فولادی بلند دارند.

به گفته منابع مطلع، تقاضا برای فولاد بلند در بخش‌های مسکن و زیرساخت چین ممکن است کاهش یابد، در حالی که تولیدات پیشرفته، که عمدتا فولاد تخت مصرف می‌کنند، ممکن است به‌تدریج به محرک اصلی رشد اقتصادی چین تبدیل شوند.

چین همچنین برای ساخت سازه‌های فولادی و ساخت‌وسازهای پیش‌ساخته فشار آورده است که مصرف کلی فولاد و سیمان را کاهش می‌دهد و درنتیجه به کاهش انتشار کربن در چین کمک می‌کند. یکی از منابع کارخانه‌ای گفت: در آینده نزدیک، ممکن است شاهد باشیم که حتی در بخش ساخت‌وساز، مصرف کویل نورد گرم به‌تدریج افزایش یابد در حالی که مصرف میلگرد و مفتول کاهش می‌یابد.

یکی از منابع گفت شرکت او از ظرفیت رو به رشد کویل نورد گرم آگاه بوده و درنهایت از برنامه‌های خود برای ساخت کارخانه نوار گرم خود منصرف شد. بسیاری از فولادسازانی که برای کارخانه‌های جدید برنامه‌ریزی می‌کنند، تأسیسات جدید تولید آهن و فولاد خام را نیز با سهمیه‌های ظرفیت خریداری‌شده از کارخانه‌های دیگر از طریق مکانیسم سوآپ ظرفیت چین، ساخته‌اند. چین از سال ۲۰۲۱ محدودیت تولید فولاد خام خود را به منظور دستیابی به اهداف کربن زدایی خود آغاز کرد.

یک منبع کارخانه‌ای گفت: «مداخلات مستقیم دولت در تولید فولاد ممکن است در سال ۲۰۲۲ کاهش یابد، اما تولید فولاد خام چین در امسال همچنان احتمالا نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش بیشتری خواهد یافت که عمدتاً به دلیل تقاضای ضعیف فولاد در دارایی و بخش‌های مرتبط با آن است.

این منبع گفت: چین در آینده به محدود کردن تولید فولاد خود ادامه خواهد داد، اما بیشتر از طریق افزایش هزینه‌های حفاظت از محیط‌زیست و ادغام صنعت این کار را انجام می‌دهد. درنتیجه، روند افزایش تولید کویل نورد گرم و کاهش تولید فولاد طولانی ممکن است در سال‌های آینده ادامه یابد.

بر اساس گزارش اداره ملی آمار چین، در سال ۲۰۲۱، تولید کویل نورد گرم چین ۴/۳ درصد در سال افزایش یافت و به ۱۷۹/۳۳ میلیون تن رسید. مجموع تولید میلگرد و مفتول و همچنین شاخص‌های تولید فولاد طویل، در طول سال ۵/۷ درصد کاهش یافته و به ۴۰۷/۹۱ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ رسیده است.

کاهش تولید جهانی آلومینیوم

تولید جهانی آلومینیوم در ماه نخست سال ۲۰۲۲ با کاهش قابل‌توجهی نسبت به ژانویه سال گذشته به ۵.۵۱۳ میلیون تن رسید که معادل تولید روزانه ۱۷۷.۸ هزار تن است.

به گزارش باشگاه آلومینیوم، این درحالی است که ژانویه ۲۰۲۱ تولید جهانی آلومینیوم ۵.۷۷۰ میلیون تن معادل تولید روزانه ۱۸۶.۱ هزار تن اعلام شد.

همچنین تولید روزانه آلومینیوم اولیه در ماه ژانویه نسبت به ماه قبل از آن یعنی دسامبر ۲۰۲۱، ۰.۴ درصد کاهش داشته است. کاهش تولید در ماه ژانویه عمدتا به کاهش تولید در امریکای شمالی، اروپا و روسیه، اقیانوسیه و مهم‌تر از همه، چین باز می‌گردد.

تولید آلومینیوم چین در ماه ژانویه امسال به‌طور متوسط ۸ درصد نسبت به ژانویه سال گذشته کاهش داشته است.

روزگار معدن

استان‌ها

۶ دوشنبه
۹ اسفند ۱۴۰۰
۲۶ رجب ۱۴۴۳
۲۸ فوریه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۹۹

روی خط خبر

فرونشست اصفهان فورا بررسی شود

در پی نامه اســتاندار و رئیس مجمع نمایندگان اصفهان، محمدمهدی زاهدی‌وفا معاون هماهنگی و نظــارت اقتصادی معاون اول رئیس‌جمهوری در نامه‌ای به وزیر نیرو خواســتار بررسی فرونشست زمین در استان اصفهان و مشکلات و عواقب ناشی از آن در کارگروه ملی ســازگاری با کم‌آبی شــده است.

به گزارش فارس، در این نامه آمده اســت: نظر به اهمیت موضوع و با توجه به اینکه هماهنگی و انسجام در برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی در سطح کشــور بر عهده کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی قرار داده شــده است.خواهشــمند است به منظور هماهنگی لازم دســتگاه‌های اجرایی و استانی در این خصوص ضمن برگزاری جلسه و طرح موضوع با قید فوریت در کارگروه ملی نتایج اقدامات انجام شده را به این معاونت ارسال کنید.

پیــش از این اســتاندار اصفهــان در نامه‌ای به معــاون اول رئیس‌جمهوری با بیان عواقب ناشــی از فرونشســت خواستار رسیدگی به آن در کاگروه ملی سازگاری با کم‌آبی شده بود.

همچنیــن عبــاس مقتدایــی، رئیــس مجمع نماینــدگان شهرســتان اصفهان نیــز در نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهوری خواســتار بررســی فرونشست شد.

اعلام نرخ مصوب شن و ماسه مهریز

سرپرســت اداره صنعت، معدن و تجارت مهریز گفت: بنا بر مصوبه تنظیم بازار، نرخ هر تن شــن و ماســه درب معدن در این شهرستان ۶۲ هزار و ۴۵۰ تومان و نرخ مصوب کرایه حمل‌ونقل به ازای هر تن ۲۵ هزار تومان است.

ســید محمدرضــا حســینی‌منش در گفت‌وگو بــا ایرنــا افزود: نــرخ نهایی شــن و ماســه برای مصرف‌کننــده درب منــزل، کارگاه و محل کار با احتساب همه موارد در مجموع به ازای هر تن ۸۷ هزار و ۴۵۰ تومان است.

وی ادامه داد: شــهروندان و مصرف‌کنندگان در صورت مشاهد هرگونه تخلف در خصوص افزایش بــدون ضابطه و خارج ار قانون تنظیم بازار مراتب را در اســرع وقت برای بررسی و برخورد قانونی به اداره صنعت، معدن و تجارت گزارش کنند.

ایــن مقام مســئول اظهار کرد: تلفــن ۱۲۴ به صورت شــبانه‌روزی و همچنین مصرف‌کنندگان شــن و ماسه می‌توانند نســبت به طرح دیدگاه و مسائل و مشــکلات موجود در این مورد پیگیری کنند که بدون شک بررسی و با متخلفان برخورد می‌شود.

حسینی‌منش بیان کرد: طی امسال به خصوص هفته‌های اخیر به صورت مستمر و منظم موضوع افزایش نرخ شــن و ماســه در شهرستان با حضور مســئولان و گشت‌های مشــترک بررسی و اقدام شده و این روند با قوت ادامه دارد.

وی بیــان کــرد: همراهی و همــکاری مردم با بازرســان، کارشناســان و مســئولان مرتبــط در منطقــه و اطلاع‌رســانی و بیان مشــکلات نقش مهمی در رفــع معضلات و پیگیــری و همچنین برخــورد قانونی بــا متخلفان دارد کــه امیدواریم ادامه یابد.

افزایش بی‌رویه نرخ شــن و ماسه طی روزهای اخیر در مهریز موجب نارضایتی شــهروندان شده که جمعی از آنان نظارت بر قیمت‌ها در این بخش و برخوردقانونی با متخلفان را خواستار شدند.

قیمت شن و ماسه در معادن مختلف مهریز طی روزهای گذشــته از هر تن ۶۷ هزار تومان به ۸۲ هــزار تومان افزایش یافتــه و حتی تا هر تن ۱۲۰ هزار تومان نیز به‌دست مصرف‌کنندگان می‌رسد، نرخ این مصالح مهم در ساخت‌وســازها از ابتدای امسال تاکنون سه مرتبه افزایش یافته است و در ابتدای امســال نرخ هر تن شــن و ماسه ۲۶ هزار تومان بود.

از ۲۷ معدن شهرستان مهریز ۲۲ واحد معدنی هم‌اکنــون فعال اســت و بیشــتر آنهــا در بخش تولید شن و ماســه و سنگ فعالیت دارند؛ معادن شهرســتان مهریز در حومه شهر و برخی مناطق بخش مرکزی، زمینه اشــتغال ۴۶۳ نفر را فراهم کرده‌اند. مرکز شهرستان مهریز در ۳۰ کیلومتری جنوب شهر یزد قرار دارد.

معارضان محلی مانع توسعه معادن آذربایجان غربی

گروه معدن

چالش بروکراســی، معارضان محلی و پوشش گیاهی سال‌هاســت بر توســعه و سرمایه‌گذاری معادن آذربایجان غربی سایه انداخته و حل این مشکلات نیازمند عزم جدی است.

آذربایجــان غربی با بیش از ۵۰۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری با ظرفیت ۵۲۰۸ نفر اشــتغال مستقیم از قطب‌های مهم معدن کشور به شمار می‌رود اما این ظرفیت تاکنون سهم ناچیزی در توسعه و رونق اقتصادی استان دارد.

ویژگی‌های زمین‌شناسی به ویژه در برداشتن دو پهنه ســاختاری رســوبی آذربایجان زاگرس ســبب شده کانی‌ســازی متنوعی از مواد معدنی از جملــه میکا، طلا، نقره، جیوه، کرومیت، مس، انــواع ســنگ‌های ســاختمانی و پوکــه معدنی ســیلیس، دولومیــت، تیتان و انــواع متنوعی از ســنگ‌های تزئینی مرمــر، تراورتــن، مرمریت، چینی و گرانیت و فلدســپات، ذغال سنگ خاک نســوز... به‌عنوان ذخایر و ثروتــی کم‌نظیر در استان به وجود آید.

این اســتان از لحاظ تنوع و غنای مواد معدنی، رتبه سوم کشوری را به خود اختصاص داده و ۵۲ نوع از ۶۸ ماده معدنی شناســایی شده در کشور در این اســتان شناسایی شده که ۲۰ نوع آن در مرحله اکتشاف و ۳۱ نوع در مرحله بهره‌برداری اســت. همچنین آذربایجان غربــی همچنین در زمینــه ذخایر و تولید عنصر ارزشــمند طلا جز رتبه برتر کشور قرار گرفته و نام استان زرخیز را در کنار تولید محصولات با کیفیت کشــاورزی و صنایع تبدیلی به یدک می‌کشد، اما این عناوین و ارقام تاکنون نتوانســته اســتان را از بن بست اقتصادی رهایی دهد.

خــام فروشــی و بی‌توجهــی مســئولان برای توســعه قطب معــادن در حالی سال‌هاســت به یکــی از چالش‌هــای اصلــی این حــوزه تبدیل شــده امــا بروکراســی اداری و معارضان محلی به همراه پوشــش گیاهی نیز قفل ســنگینی بر سرمایه‌گذاری و توسعه معادن تبدیل شده است.

راهکار جلوگیری از خام فروشــی و رونق معادن

غلامرضا بابایی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجــارت آذربایجان غربــی در خصوص آخرین وضعیت معادن استان در گفت‌وگو با مهر گفت: درحال‌حاضر ۲۱۷ محدوه اکتشــافی، ۶۶ معدن دارای گواهی کشــف معتبر و ۵۱۱ معدن دارای پروانه معتبر بهره‌برداری با ایجاد اشتغال برای ۶ هزار و ۷۵ نفر در سطح استان وجود دارد.

وی با بیــان اینکه اســتان آذربایجان غربی از ۶۸ نوع ماده معدنی شناســایی شــده در کشور بیشــترین تنوع مواد معدنی از لحاظ تنوع ماده معدنی را در کشــور داراست و از این لحاظ جزو ۵ اســتان برتر کشور محسوب می‌شــود، افزود: خام فروشــی، معارضان محلی و پوشش گیاهی درحال‌حاضر مهم‌ترین مانع توسعه معادن استان به شمار می‌رود.

بابایــی اضافه کرد: تاکنون از کل محدوده‌های مورد اســتعلام از دستگاه‌های ذیربط برای انجام عملیــات معدن کاری در اســتان فقط ۱۵ صدم درصد از کل مساحت درخواستی مورد تأیید قرار گرفته اســت که این خود یــک مانع جدی برای اســتفاده از ظرفیت معادن اســتان برای توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال است.

رئیــس ســازمان صنعــت، معــدن و تجارت آذربایجــان غربی خاطرنشــان کــرد: همچنین عمده موانعی که در مســیر معادن استان وجود دارد و مانع از فعالیت معدنی محســوب می‌شود مخالفت‌هــای دســتگاه‌های ذیربــط اســتان، معارضان محلی و وجود پوشش گیاهی است.

وی با بیان اینکه واحدهای فرآوری معادن باید در کنار معادن ایجاد شــود تا بتوان بهره‌برداری اقتصــادی از این ظرفیت را نصیب اســتان کرد، گفت: چــون هزینه حمل‌ونقل مــاده معدنی به ســایر مناطق و حتی ســایر اســتان‌ها به صرفه نیســت امروز فعالان معدنی اســتان علاقمند به ایجاد واحدهای فرآوری در اســتان هســتند اما متأسفانه در بخش زیرساخت‌های اصلی از جمله آب و برق با مشکلات زیادی مواجه هستیم.

بابایی بــا بیان اینکــه زیرســاخت‌های اصلی در شــهرک‌های صنعتی اســتان فراهم است اما بــه دلیل دور بودن محدوده‌هــای معدنی امکان ایجــاد واحدهای فرآوری در ایــن مناطق کمی مشــکل اســت، گفت: برای جلوگیــری از خام فروشی و رونق بخش معادن باید زیرساخت‌ها در محدوده‌های معدنی استان فراهم شود.

رئیــس ســازمان صنعــت، معــدن و تجارت آذربایجــان غربی اضافه کرد: ۱۰ ماهه نخســت امسال در اســتان ۳۸ معدن جدید با اخذ پروانه بهره‌برداری وارد مدار تولید شــدند که نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشــته از لحاظ صدور پروانــه بهره‌برداری نزدیک به ۱۲ درصد افزایش داشــته است. وی با اشــاره به بهره‌برداری از ۳۸ معــدن از ابتدای امســال با ظرفیت اســتخراج ســالانه بیش از ۳ میلیون و ۹۴۲ هزار تن انواع مواد معدنی افزود: برای بهره‌برداری از این معادن ۴۱۲،۱ میلیارد ریال ســرمایه‌گذاری انجام شده است که نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته با بیش از ۳۲۹ درصد افزایش روبه‌رو بوده است.

لزوم فعال‌سازی معادن و رفع موانع

محمدصادق معتمدیان، اســتاندار آذربایجان غربی نیز پیشتر در آخرین جلسه شورای معادن اســتان گفت: باید دلایل و علل مخالفت و عدم فعالیت معادن اســتان به صورت مصور و مستند جهت تصمیم گیری و ارائــه راهکار جدی برای فعال‌ســازی و رفع موانع در حــوزه معادن ارائه شــود. وی با بیــان اینکه مدیران دســتگاه‌های اجرایــی و ذیربط در حــوزه معادن اســتان که یکی از زمینه‌های بالفعل ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی اســتان اســت راهکارهای گره گشایی ارائه کنند، افزود: مدیران باید از قوانین تفسیری منطقی و معقول داشــته باشــند که در راستای اشتغال زایی و توسعه اقتصاد استان تأثیرگذاری داشــته باشــد. وی با تاکید بر اینکه باید مسائل و مشــکلات بخش معدن این استان در راستای توســعه بیشــتر و جذب ســرمایه‌گذار بررســی و ارزیابــی دقیق شــوند، اظهار کرد: مشــکلات بخش‌های مختلف از جمله راه دسترســی، آب، تأمین امکانات در بخش معادن این استان مورد بررسی قرار گیرند.

استاندار آذربایجان‌غربی گفت: نتیجه مصوبات جلســات بــرای ســاماندهی پهنه‌هــای معدنی آذربایجان‌غربی جمع بندی و نتیجه ارائه شــود تــا اقدامات لازم در دســتور کار مدیران مربوطه قرار گیرد.

جای خالی واحد فرآوری بزرگ‌مقیاس

حجت‌الاسلام سیدسلمان ذاکر، نماینده مردم ارومیه در مجلس شــورای اسلامی در گفت‌وگو با مهر با بیــان اینکه آذربایجــان غربی با وجود بیــش از ۵۰۰ معدن و داشــتن دو معدن بزرگ طــلا هنوز واحد فرآوری بزرگ مقیاس ســنگ و طلا ندارد، گفت: دولت باید با ارائه تســهیلات برای ســرمایه‌گذاران در جهت احداث واحدهای فــراوری در این منطقــه و برگردان ۱۵ درصد از حقوق وصولی از معادن به توسعه مناطق محروم کمک کند.

وی با اشــاره به اینکه برابر تبصــره ۴و۶ ماده چهــارده قانون معــادن دولت مکلف اســت ۱۵ درصــد از حقوق وصولی از معادن را به اعتبارات همان اســتان اضافه کند، تصریــح کرد: با اضافه کردن ایــن اعتبارات وصولــی همگی در جهت توسعه زیرســاخت‌های همان شهرستان هزینه می‌شــود. این نماینده مــردم ارومیه در مجلس گفت: در سال گذشته عایدی وصولی آذربایجان غربــی از معــادن ۱۳۲ میلیارد تومــان بود که تنهــا ۳ درصد از آن به اســتان برگشــت که آن هــم به صورت اوراق بود. ذاکر با اشــاره به اینکه نتوانســته‌ایم حقوق معــادن اســتان را به خود اســتان برگردانیم، خاطر نشان کرد: در سال ۹۸ نیز حقوقی که باید به اســتان برمی گشــت ۴۸ میلیارد تومان بود که فقط ۳ درصد آن به صورت اسناد برگشت.

وی با تاکید به اینکــه آذربایجان غربی دارای معادن همچون ســنگ گرانیــت، مرمرتزیینی، کانی‌هــا فلــزی همچــون طــلا، کــود پتاس و شــیمیایی و شیشه است، یاد آور شد: از فرآوری مواد معدنی موجود در دریاچه ارومیه می‌توان به توســعه پایدار رسید اما متأســفانه به دلیل عدم وجود واحدهای فرآوری کافی در مقایسه با تعداد معادن موجود، مواد معدنی به‌صورت خام فروشی از استان خارج می‌شوند.

هم اکنــون در آذربایجان غربــی ۵۱۱ معدن دارای پروانــه بهره‌بــرداری معتبــر بــا ظرفیت اســتخراج اسمی سالانه ۱۷ میلیون و ۴۳۵ هزار تن انواع مواد معدنی و ذخیره قطعی بیش از یک هزار و ۱۳۸ میلیون تن با حجم ســرمایه‌گذاری بیــش از ۴ هــزار و ۸۱۰ میلیارد ریــال و ایجاد اشتغال مستقیم برای ۵ هزار و ۱۷۹ نفر فعالیت می‌کند.

عکس: روزگار معدن

معاون سازمان صمت آذربایجان شرقی:

۴۸ پروانه اکتشاف معدن در آذربایجان‌شرقی صادر شد

معاون امور معادن و صنایع معدنی سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان‌شرقی گفت: در مدت سپری شده از امسال ۴۸ فقره پروانه اکتشاف، ۲۶ فقره گواهی کشف معدن و ۱۴۰ فقره مجوز برداشــت انواع شن و ماسه در سطح استان صادر شده است.

به گزارش ایرنا، مهرانگیز رحمانی با اشــاره به وجود عوامل زمین شناســی مساعد ایجادکننده مجموعه‌ای غنی از ذخایر معدنی، از رتبه نخســت آذربایجان شــرقی در زمینه ذخایر معدنی خبر داد و افزود: بخش معدن از ارکان توســعه استان محسوب می‌شود و ذخایر معدنی موجود در این خطه مشتمل بر ۵۲ ماده معدنی در ۲ حوزه بهره‌برداری و اکتشاف هستند.

وی ادامه داد: منابع سرشاری از کانی‌های فلزی و راهبردی از قبیل طــلا، مس، مولیبدن و منگنــز در کنار کانی‌های با ارزش غیــر فلزی اعم از ســنگ‌های تزئینــی، کائولن، نفلین سینیت، ســیلیس، پرلیت، دیاتومیت، گچ و پوکه معدنی در آذربایجان شرقی وجود دارد.

وی گفــت: فرصت‌هــا و ظرفیت‌های ســرمایه‌گذاری قابل توجهی در بخش معدن آذربایجان شــرقی فراهم بوده و این اســتان همواره بســتر جذابی برای ســرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای ورود به عرصه معدن محسوب می‌شود.

معــاون امــور معــادن و صنایــع معدنی ســازمان صمت آذربایجان شرقی بر لزوم برنامه‌ریزی دقیق برای بهره گیری از ظرفیت‌هــای بالقوه نهفته در این حوزه که از الزامات لاینفک توســعه اقتصادی استان است، تاکید کرد و افزود: توجه ویژه به این بخش جهت هدایت صحیح این سرمایه‌های خدادادی به سمت اهداف عالی کشور با محوریت رشد اقتصادی پایدار ضروری است.

وی مجموع ذخایر قطعی موجود در معادن استان را افزون بر ۳ میلیارد تن البته به جز نفلین سنیت اعلام و اظهار کرد: با توجه به وجود ذخایــر فلزی قابل توجهی نظیر مس، طلا، مولیبدن و آهن در اســتان، زمینه برای تغلیظ کانسنگ‌های معدنی و تولید کنســانتره‌های مختلــف و متعاقب آن ایجاد صنایــع تبدیلی پایین دســتی جهت تکمیــل زنجیره تولید فراهم است.

رحمانی با اشــاره به بیانات رهبر معظم انقلاب در خصوص ایجاد نهضت کاهش خام‌فروشی و حرکت در این مسیر، اضافه کرد: تقویت حوزه فرآوری مواد معدنی یکی از حســاس‌ترین کلید واژه‌های توســعه پایدار بوده که با تمهیدات پیش‌بینی شــده و براســاس برنامه‌های محوری وزارت صمت در جهت تحقق این امر پیش می‌رویم.

معــاون امور معــادن و صنایــع معدنی ســازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شــرقی بر لزوم حفظ و حراســت از منابع طبیعی و محیط‌زیســت در کنار معدنکاری به عنوان وظیفــه‌ای همگانی تاکید کرد و گفت: با رشــد تکنولوژی و امــکان بهره‌مندی از روش‌های پیشــرفته معدنکاری در کنار اســتفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود بــرای احقاق حقوق ســرمایه‌گذاران حراســت از همه منابع الهی من جمله انفال معدنی و محیط‌زیست میسر خواهد بود.

وی اضافــه کرد: تا پایان دی امســال ۱۹۷ محدوده دارای پروانه اکتشاف، ۸۸ محدوده دارای گواهی کشف، ۵۴۳ معدن دارای پروانه بهره‌برداری و ۱۴۰ محدوده دارای مجوز برداشت در استان وجود دارد و از این حیث مقام اول کشور را داریم.

استاندار همدان:

معادن همدان باید دارای پیوست زیست محیطی باشند

اســتاندار همدان با تاکید بر حفظ پوشــش گیاهی، منابع آبی و خاکی اســتان گفت: بهره برداران معــادن باید دارای پیوســت زیســت محیطی باشــند تا به بافت طبیعی استان آسیب وارد نشود.

به گزارش ایرنا، علیرضا قاســمی فرزاد در جلســه شورای معادن اســتان همــدان، اظهارکرد: برخی از معادن اســتان موجــب فرســایش خــاک و از بین رفتن پوشــش گیاهی و جنگلی شده‌اند که باید برای احیای آنها تعجیل کنند.

وی از ســازمان صمــت، منابــع طبیعی و محیط‌زیســت خواست در هنگام صدور مجوز بهره‌برداری و اکتشاف، طرح احیا و ضمانت‌های لازم را از معدن داران اخذ کنند.

اســتاندار همدان با اشاره به اهمیت سد اکباتان در تامین آب آشــامیدنی شــهر همدان بر بازســازی مناطق حاشیه و پایین دســت این ســد تاکید کرد و افــزود: معادنی در این مناطق مشغول فعالیت هستند که باید نسبت به جنگل‌کاری و بازسازی بافت تخریب شده متعهدانه اقدام کنند.

قاسمی فرزاد ســاماندهی برداشت‌های غیرمجاز از معادن سیلیس حاشیه سد اکباتان را ضروری دانست و افزود: ایجاد تعاونی متشــکل از اهالی روستاهای اطراف در این خصوص می‌تواند کارساز باشد.

نماینده عالی دولت در اســتان همدان بــا انتقاد از صدور مجوزهــای طولانــی مدت بــرای بهره‌بــرداری از معادن، به سازمان صمت تاکید کرد: مجوز بهره‌برداری از معادن بیشتر از پنج سال نباشد تا به موقع به سرمایه‌گذاران جدید واگذار شود.

استاندار همدان با اشاره به تعیین تکلیف ۱۰ معدن استان در این جلســه شــورا، تصریح کرد: وضعیت معادن استان به طور مســتمر پالایش و رصد می‌شود تا به مشکلات و موانع آنها رسیدگی شود.

به گفته اســتاندار همدان، درحال‌حاضر ۳۹ معدن استان به دلیل رکود بازار تعطیل شــده و ۲۰معدن دارای مشکلات اداری و قضایی است، همچنین پروانه بهره‌برداری ۱۸ معدن منقضی شده و از ۶ معدن استان سلب صلاحیت شده است.

احمد شــانیان، رئیس ســازمان صنعت، معــدن و تجارت اســتان همدان نیز در این جلسه از وصول ۸۰ میلیارد تومان حقوق دولتی معادن خبر داد و گفت: این مبلغ، ســهم دولت از معادن اســتان اســت که در بهمن ماه وصول و به حساب خزانه کشور واریز شده است.

وی با اشاره به رشد خوب وصول حقوق دولتی در امسال، خاطرنشــان کرد: سال گذشته ۲۲ میلیارد تومان و سال ۹۸ مبلــغ ۱۲ میلیــارد و ۵۰۰ میلیون تومان حقــوق دولتی از معادن اخذ شده است.

به گفته وی، پیگیری‌های مستمر موجب شده تا مطالبات ما از معادن وصول شود اما بازگشت سهم استان از این میزان نیازمند پیگیری جدی است.

شــانیان افــزود: در حــوزه فــرآوری ســنگ‌های معدنی پروژه‌های مهمی در حال اجراست که در ایجاد ارزش افزوده و جلوگیری از خام‌فروشــی مواد معدنی استان همدان بسیار اثرگذار است.

وی اظهارکرد: از ۲۸۰ معدن اســتان ســنگ‌های متنوعی اســتخراج می‌شــود که در گذشــته این مواد به صورت خام عرضه می‌شد که زیبنده این منطقه نبود.

از ۶۷ نوع ماده معدنی کشــور ۳۰ نــوع در معادن همدان اســتخراج و فرآوری می‌شــود و در مجموع همدان حدود ۲ میلیارد تن از ذخیره ۶۰ میلیارد تنی اکتشــاف شــده کشور را داراست.

فرماندار تکاب:

صاحبان معادن در طرح‌های توسعه تکاب مشارکت کنند

فرماندار تکاب گفت: صاحبان و سرمایه‌گذاران در معادن طلا و سنگ منطقه در زمینه اجرای طرح‌های عمرانی و توســعه‌ای این شهرستان مشارکت جدی و فعال داشته باشند.

به گزارش ایرنا، اسماعیل حیدری آزاد در دیدار اعضای انجمن معدن داران تکاب بــا بیان اینکه منافــع معادن منطقه باید جهت رفاه مردم این منطقه هزینه شــود افزود: بکارگیری نیروهای بومی و استخدام جوانان منطقه در معادن مدنظر فعالان این بخش باید قرار گیرد. وی با اشــاره به اینکه معادن تکاب در ایجاد اشتغال باید فعالتر عمل کنند بیان کرد: معدن دارانی که از معادن منطقه بهره‌برداری می‌کنند باید براساس قانون، تامین حقوق مردم شهرستان از نظر توسعه عمرانی و اشتغال را در برنامه خود داشته باشد و منافع این شهرستان را محقق کنند.

فرمانــدار تکاب ادامه داد: معادن فعالیت و زحمات زیادی دادند اما خدماتشــان دیده نمی‌شود ما نیز منکر حضور سرمایه‌گذاران نیستیم و از آنان حمایت می‌کنیم اما معادن باید در قبال منافعی که می‌برند منافع مردم تکاب را نیز تامین کنند.

حیدری آزاد، با اشــاره به اینکه نتوانســته‌ایم از امکانات شهرســتان برای معرفی توانمندی‌هــای آن بهره ببریم اظهارکرد: با وجود ظرفیت‌های زیاد از جمله معادن، منابع طبیعی و اماکن گردشگری و تمدنی با قدمت سه هزار سال قبل از میلاد در منطقه شایسته مردم تکاب نیست که محرومیت داشته باشند.

تکاب یکی از شــهرهای معدنی کشور اســت که در جنوب آذربایجان‌غربی واقع شــده و ۲ معدن بزرگ طلا در مناطق زرشوران و آقدره و بیش از ۳۰ معدن بزرگ ســنگ دارد و بیش از ۲ هزار نفر در بخش معادن و صنایع معدنی این شهرســتان مشغول به کار هستند.

تسریع در اجرای طرح‌های توسعه فولاد شادگان

مدیرعامل شرکت ملی فولاد ایران در دیدار با مدیرعامل فولاد خوزستان خواستار تسریع در اجرای طرح‌های توسعه فولاد شادگان شد.

به گزارش روابط عمومی فولادخوزستان، محمد آقاجانلو در دیدار با امین ابراهیمی بر تسریع در اجرای طرح‌های توسعه فولاد شادگان تاکید کرد و گفت: صنعت فولاد یکی از شاخص‌های اصلی توسعه‌یافتگی است. سرمایه‌گذاری در صنعت فولاد علاوه بر اشتغال‌زایی و تولید ثروت به پیشرفت و حضور در میان کشورهای صاحب نام ختم می‌شود. جانمایی، دسترسی به حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی، تامین منابع طبیعی و انرژی و مدیریت صحیح طرح، ویژگی‌های تعریف طرح‌های توسعه فولاد هستند.

مدیرعامل شرکت ملی فولاد ایران اشاره‌ای هم به طرح‌های توسعه فولاد شادگان داشت و افزود: خوزستان با دارا بودن منابع عظیم انرژی، دسترسی به آب‌های آزاد و منابع انسانی متخصص، یکی از مناطق مستعد برای اجرای طرح‌های توسعه است.

فولاد شادگان در چندسال اخیر، با تولید پایدار، کمک شایانی به زنجیره فولاد کشور کرده است. اجرای طرح فولادسازی و دیگر طرح‌ها باید با سرعت بیشتری ادامه پیدا کند. حضور شرکت فولاد خوزستان و حمایت همه‌جانبه این مجموعه می‌تواند در تسریع اجرای طرح‌ها موثر باشد.

امین ابراهیمی، مدیرعامل فولاد خوزستان در این دیدار قرار گرفتن ایران در میان ده کشور تولید کننده‌ی فولاد را فرصت بی‌نظیر برای ارزآوری و توسعه زنجیره فولاد دانست و اظهارکرد: محصولات فولادی در صنایع مختلفی همچون: ساختمان‌سازی، کارخانه ها، راه‌های ارتباطی، انتقال انرژی و سیالات و... به کار گرفته شده‌اند.

این مسئله نشانگر تاثیر عظیم صنعت فولاد بر رشد و شکوفایی کشور است. در واقع فولاد یک صنعت، صنعت‌ساز است. راهبرد شرکت فولاد خوزستان تولید پایدار و صادرات‌محور است. البته این راهبرد با اولویت تامین شرکت‌های نوردی داخلی است.

ابراهیمی اشاره‌ای به طرح‌های توسعه فولاد خوزستان داشت و ادامه داد: در شهریورماه امسال کلنگ سه طرح احداث ماشین ریخته‌گری اسلب، کارخانه اکسیژن و احداث نیروگاه اختصاصی ۵۲۰ مگاواتی برق به زمین خورد. سیاست فولاد خوزستان همواره حمایت از طرح‌های توسعه بوده و هست.

قوانین حمایت از مصرف کنندگان نیازمند بازنگری

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی

در تقویم رسمی کشور، ۹ اسفند روز «ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان» نام‌گذاری شده است. منظور از مصرف‌کننده هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کالا یا خدمتی را خریداری می‌کند. حال این مصرف‌کننده در قبال خرید کالا یا خدمات یادشده باید مجموعه‌ای از امتیازات یا اختیارات را از مصرف‌کننده دریافت کند. از جمله نخستین و پایه‌ای‌ترین این حقوق باید به مرغوبیت و استاندارد بودن کالاها یا خدمات اشاره کرد. در همین حال، عرضه‌کنندگان موظف هستند تمامی اطلاعات کالا و همچنین چگونگی استفاده از کالا را در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهند. در ادامه مصرف‌کنندگان می‌توانند حقوق خود را به‌طور مستقل پیگیری کنند. با این وجود، حقوق مصرف‌کنندگان در ایران بیشتر جنبه تشریفاتی دارد. این موضوع برای مصرف‌کنندگان میانی که خود تولیدکننده محصول دیگری هستند، به مراتب دشوارتر است و کمتر امکان برزو یا عملیاتی شدن می‌یابد.

ضعف‌های آشکار حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و درباره حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان به‌ویژه در حوزه صنایع معدنی، عنوان کرد: حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در جهان سابقه طولانی دارد و موردتوجه سیاست‌گذاران است. در شرایطی که توجه به حقوق مصرف‌کننده مزیتی رقابتی برای تولیدکنندگان به‌شمار می‌رود، اغلب صنایع و تولیدکنندگان با راهکارهای متفاوت در مسیر جلب نظر مصرف‌کنندگان محصولات خود تلاش می‌کنند. با این وجود در کشور با ضعف‌های جدی در حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان روبه‌رو هستیم.

وی افزود: هر تولیدکننده‌ای در جایگاه مصرف‌کننده محصولات حلقه‌های بالادستی شناخته می‌شود؛ بنابراین باید از حقوق مصرف‌کننده نیز برخوردار باشد. با این وجود، عموما به حقوق این دست مصرف‌کننده‌ها که خود تولیدکننده محصولات نهایی یا حتی سازنده ماده اولیه سایر تولیدکنندگان هستند، توجه کافی نمی‌شود. این بی‌توجهی در حالی است که اگر حقوق مصرف‌کنندگان در حلقه‌های بالادستی تامین شود و امکانی برای نظارت بر نرخ و کیفیت محصولات گوناگون فراهم باشد، می‌توان از حقوق مصرف‌کننده نهایی نیز حمایت کرد.

برزگر اضافه کرد: براساس قانون، هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالا یا خدماتی را خریداری می‌کند، به‌عنوان مصرف‌کننده شناخته می‌شود. در همین حال، تمامی تولیدکنندگان، واردکنندگان، فروشندگان کالا و ارائه‌دهندگان خدمات نیز عرضه‌کننده کالا یا خدمات هستند. این تعریف گستردگی و پیچیدگی‌های حوزه تولید، خرید و فروش محصولات گوناگون و همچنین شناخت جزئیات و مشخصات مصرف‌کنندگان را مشخص می‌کند.

وی گفت: از مجموع موارد یادشده می‌توان اینطور نتیجه گرفت که قوانین مرتبط با حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در کشور نیازمند بازنگری جدی است. در این بازنگری، عملکرد هیچ شرکتی به بهانه‌های گوناگون ازجمله وابستگی به دولت نباید استثنا شود.

برزگر گفت: حمایت از مصرف‌کنندگان تحت‌تاثیر شرایط قانونی و همچنین فضای رقابتی حاکم بر اقتصاد کشور اجرایی می‌شود. با این وجود در حالت کلی انتظار می‌رود ساختاری منطقی و مناسب بر روند حمایت از مصرف‌کنندگان حاکم باشد. درنتیجه باید اقرار کرد در شرایطی که رقابت در عرصه تولید وجود ندارد، حقوق مصرف‌کننده نیز به حاشیه رانده می‌شود.

این در حالی است که در شرایط نرمال و طبیعی، رشد اقتصادی و عرضه مستمر محصولات گوناگون، نیازمند تداوم مصرف یا وجود مصرف‌کننده است. توجه به حقوق مصرف‌کنندگان، وضع قوانین حمایتگرانه در این بخش و همچنین پایش دقیق و نظارت بر روند حمایت یادشده، امکان تداوم تولید را برای صنعتگران فراهم می‌کنند. در چنین بستری، تولیدکنندگان به سمت جلب حمایت صنعتگران با هدف توسعه تولید پیش می‌روند.

این کارشناس صنعتی افزود: در ادامه ایجاد فضایی شفاف و روشن نسبت به حقوق مصرف‌کننده‌ها از مهم‌ترین گام‌ها در جهت حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و کاهش چالش‌های آنها خواهد بود. در همین حال، برقراری ضمانت اجرایی برای قوانین حمایت از مصرف‌کنندگان تاثیر بسزایی بر بهبود شرایط تولید خواهد داشت. از آنجا که محصول تولید شده در هر حلقه از زنجیره تولید، در حلقه بعدی استفاده می‌شود، این روند مشتری‌مداری در سایر حلقه‌ها نیز ادامه می‌یابد و درنهایت به مصرف‌کننده نهایی یا مردم منتقل خواهد شد.

ضرورت تنظیم بازار

کیومرث کرمانشاهی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» عنوان کرد: تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی خود به‌عنوان مصرف‌کننده محصولات تولیدشده در حلقه‌های بالایی زنجیره ارزش شناخته می‌شوند. اغلب محصولات تولیدشده در صنایع معدنی کشور به‌ویژه در زنجیره فولاد از کیفیت قابل‌قبولی برخوردار هستند و درنتیجه مصرف‌کنندگان عموما از بعد کیفیت راضی هستند؛ هرچند انتظار می‌رود سازمان‌های متولی ازجمله سازمان استاندارد نظارت مستقیمی بر عملکرد این صنعتگران داشته باشند.

این کارشناس اقتصاد در ادامه تاکید کرد: صنایع تولیدکننده محصولات نهایی فلزی همچون لوله، پروفیل‌سازان، نوردکاران و... در تامین مواد اولیه خود برای تولید محصول نهایی با چالش‌هایی روبه‌رو هستند و حقوق آنها به‌عنوان مصرف‌کننده موردتوجه قرار ندارد. روش قیمت‌گذاری محصولات صنایع معدنی به‌ویژه شمش و ورق فولادی در بورس کالا به‌عنوان یکی از ایرادات اساسی از سوی فعالان صنایع پایین‌دستی فولاد مطرح می‌شود. با این وجود، همچنان سیاست‌گذاران به تداوم روش‌های قبلی خود در قیمت‌گذاری تاکید دارند. به‌عنوان مثال، اغلب این خریداران از قیمت بالای محصولات و وابستگی آنها به نرخ ارز شکایت دارند. این شکایت در حالی مطرح است که مواد اولیه تولید این صنایع براساس نرخ ریال قیمت‌گذاری می‌شود؛ یعنی این صنایع ارزبری محدودی دارند؛ بنابراین تجدیدنظر در شرایط و سیاست‌های حاکم بر عملکرد آنها ضروری و لازمه تداوم فعالیت در صنایع است.

کرمانشاهی گفت: در همین حال، انتقادهایی نیز به روند خرید و پرداخت نقد هزینه خرید از سوی مصرف‌کنندگان و دریافت محصول پس از یک بازه زمانی قابل‌توجه مطرح است؛ بنابراین باید سازکارهای خریدوفروش در زنجیره‌های گوناگون صنایع معدنی بررسی و اصلاح شود.

این کارشناس اقتصاد افزود: با توجه به تمام موارد یادشده و با توجه به سیاست‌های دولت برای ورود محصولات معدنی و صنایع معدنی به بورس کالا برای کشف قیمت و فروش، انتظار می‌رود مبنای نرخ‌گذاری محصولات در بورس کالا به‌گونه‌ای باشد که همزمان حقوق مصرف‌کننده و تولیدکننده در حلقه‌های گوناگون موردتوجه قرار گیرد.

کرمانشاهی خاطرنشان کرد: تولیدکننده، صادرکننده، واردکننده و مصرف‌کننده به‌عنوان رکن‌های اصلی و اساسی در بازار شناخته می‌شوند. تامین همزمان حقوق این ارکان، لازمه تداوم تولید و فعالیت در صنایع گوناگون است.

وی در ادامه افزود: در ادامه انتظار می‌رود تامین نیاز صنایع پایین‌دستی در اولویت سیاست‌گذاران باشد تا بدین‌ترتیب از یک‌سو موقعیت‌های شغلی متعددی در کشور ایجاد شود و از سوی دیگر، با تکمیل زنجیره تولید شاهد ارزش‌آفرینی هرچه بیشتر در زنجیره‌های گوناگون صنعتی باشیم. در ادامه نیز با صادرات محصولات نهایی زمینه رونق اقتصادی در کشور فراهم شود. رهبر معظم انقلاب در طول سال‌های گذشته بر تولید، رشد و توسعه تولید و حمایت از شرایط تولید در صنایع گوناگون تاکید داشته‌اند اما همچنان شاهد ایجاد چالش‌های متعدد در روند فعالیت صنایع هستیم.

وی گفت: کمبود مواد اولیه یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که عملکرد برخی از تولیدکنندگان را در صنایع گوناگون تحت‌تاثیر قرار می‌دهد؛ به بیانی دیگر همین کمبود را می‌توان به نوعی تضییع حقوق مصرف‌کننده دانست. به عبارتی دیگر، حقوق ما از سوی صنایع بالادستی رعایت نمی‌شود. کرمانشاهی گفت: چالش‌های یادشده به رشد هزینه‌های سربار تولید در یک مجموعه منجر می‌شود و زمینه افزایش نرخ تمام‌شده یک محصول را فراهم می‌کند؛ بدین‌ترتیب مصرف‌کننده نهایی نیز متضرر خواهد شد. وی گفت: مشکل تامین مواد اولیه در حالی است که می‌توان این چالش‌ها را به‌راحتی و با سیاست‌گذاری درست برطرف کرد. کرمانشاهی در پایان اظهارکرد: تنظیم بازار و رسیدگی به مشکلات حاکم بر این بخش حکم فعالیتی ملی دارد، چراکه صنایع معدنی بر پایه بهره‌مندی از ظرفیت‌های غنی معدنی در کشور احداث شده‌اند. سرمایه قابل‌توجهی به آنها اختصاص یافته است. در همین حال شاهد رشد اشتغالزایی، ارزش‌آفرینی و تامین نیاز بازار داخلی و به دنبال آن رشد صادرات بوده‌ایم. در این شرایط از مسئولان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود در مسیر اصلاح شرایط موجود گام بردارند.

سخن پایانی

حق برخورداری از اطلاعات کامل، حق انتخاب، حق برخورداری از ایمنی و حق برخورداری از حمایت دولت بخشی از حقوق مصرف‌کنندگان هستند. از آنجاکه در تقویم رسمی کشور یک روز با عنوان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان نام‌گذاری شده می‌توان اینطور ادعا کرد که حمایت از این قشر موردتوجه مسئولان بوده است. با این وجود در عمل شاهد اجرای هیچ سیاست جدی با هدف حمایت از مصرف‌کنندگان نیستیم. مصرف‌کنندگان در سطوح گوناگون همواره از تضییع شدن حقوق خود گلایه‌مند هستند و بر اصلاح قوانین و مقررات حاکم بر این بخش تاکید دارند. امید می‌رود با اصلاح شرایط شاهد بهبود شرایط تولید باشیم.

احداث نیروگاه سیکل ترکیبی در فولاد مبارکه

مدیر اجرای پروژه‌های انرژی و سیالات فولاد مبارکه گفت: طراحی، تأمین تجهیزات و نصب و راه‌اندازی نیروگاه سیکل ترکیبی تماما توسط متخصصان داخلی انجام خواهد شد و پیش‌بینی می‌شود نخستین واحد گازی در بهار سال ۱۴۰۲ بتواند راه‌اندازی شود. به گزارش ایراسین، حمیدرضا خسروانی‌پور با اعلام خبر احداث نیروگاه سیکل ترکیبی توسط متخصصان داخلی افزود: تأمین انرژی الکتریکی برای فولاد مبارکه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین صنایع انرژی بر کشور از اهمیت فوق‌العاده زیادی برخوردار است؛ بنابراین قرارداد احداث نیروگاه سیکل ترکیبی در فولاد مبارکه که در راستای همین موضوع منعقد شد، برای این شرکت جایگاه ویژه‌ای دارد. وی یادآور شد: درحال‌حاضر انرژی برق موردنیاز فولاد مبارکه از دو منبع شبکه برق سراسری کشور و همچنین نیروگاه‌های داخلی فولاد مبارکه تأمین می‌شود. برق مصرفی فولاد مبارکه حدود ۱۲۰۰ مگاوات است که از این مقدار حدود ۲۰۰ مگاوات آن توسط نیروگاه داخلی و ۱۰۰۰ مگاوات از شبکه سراسری تأمین می‌شود. مدیر اجرای پروژه‌های انرژی و سیالات فولاد مبارکه تصریح کرد: با توجه به مشکلات و کمبودهای موجود در زمینه تولید شبکه برق کشور، در بسیاری از مواقع محدودیت مصرف برق از طرف دیسپاچینگ به فولاد مبارکه تحمیل می‌شود که این موضوع در مقاطع مختلف باعث کاهش تولید فولاد شده است؛ بنابراین به‌منظور تأمین پایدار انرژی برق فولاد مبارکه و کاهش وابستگی به شبکه، پروژه احداث نیروگاه سیکل ترکیبی فولاد مبارکه تعریف شد و قرارداد آن به مبلغ ۴۱۵ میلیون یورو با شرکت مپنا به‌عنوان پیمانکار پروژه منعقد شد. خسروانی‌پور در خصوص این نیروگاه، اضافه کرد: این نیروگاه شامل دو واحد گازی به ظرفیت اسمی هریک ۳۰۷ مگاوات و یک واحد بخار به ظرفیت اسمی ۳۰۰ مگاوات است که جمعا ظرفیت اسمی آن ۹۱۴ مگاوات است. وی تصریح کرد: نیروگاه مذکور در زمینی بالغ بر ۱۲ هکتار در سمت غربی پست برق شهید خرازی احداث خواهد شد و مزیت آن نسبت به نیروگاه قبلی فولاد، راندمان بالای آن است. واحدهای گازی با توربین کلاس F زیمنس دارای راندمان ۳۸ درصد است که گرمای حاصل از دود خروجی توربین گازی در بویلرهای بازیافتی، بخار سوپرهیت تولید می‌کند و بخار تولیدی توربوژنراتور بخار را به حرکت درمی‌آورد، ضمن اینکه باید توجه داشت واحد بخار بدون مصرف سوخت قادر به تولید برق است و بازده کل نیروگاه را به ۵۶ درصد خواهد رساند. مدیر اجرای پروژه‌های انرژی و سیالات فولاد مبارکه در ادامه به یکی دیگر از مزایای این نیروگاه اشاره کرد و افزود: این نیروگاه آب کمتری نسبت به نیروگاه قبلی مصرف می‌کند، به‌طوری که که مصرف ویژه آب این نیروگاه با استفاده از برج‌های خنک‌کننده هوایی حدود یک‌دهم مصرف ویژه نیروگاه موجود است که دارای برج خنک‌کننده آبی است. خسروانی‌پور در خصوص مراحل اجرای این پروژه یادآور شد: طراحی، تأمین تجهیزات و نصب و راه‌اندازی پروژه تماما توسط متخصصان داخلی انجام خواهد شد و درحال‌حاضر پیمانکار پروژه مشغول تجهیز کارگاه است و نخستین توربین گازی به مقصد فولاد مبارکه بارگیری شده و در حال حمل است و پیش‌بینی می‌شود نخستین واحد گازی در بهار سال ۱۴۰۲ بتواند راه‌اندازی شود و حدود ۲۳۰ مگاوات به تولید برق کشور اضافه کند. مدیر اجرای پروژه‌های انرژی و سیالات فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: زمان پیش‌بینی‌شده برای تکمیل کل پروژه و راه‌اندازی هر ۳ واحد نیروگاه، ۳۶ ماه در نظر گرفته شده است.

یادداشت

قوانینی که روی کاغذ می‌ماند

محمدعلی سبحانی
فعال صنعت ساخت‌وساز

ساخت‌وساز و فعالیت‌های عمرانی از صنایع اصلی مصرف‌کننده محصولات صنایع معدنی هستند. فولاد و سیمان دو محصول پرکاربرد در بخش ساختمان‌سازی هستند که از یک‌سو تاثیر بسزایی بر قیمت تمام‌شده ساخت مسکن را دارند و از سوی دیگر، کیفیت ساخت‌وساز را تامین می‌کنند. در همین حال باید خاطرنشان کرد خرید مسکن یکی از مهم‌ترین معاملاتی است که شاید برخی فقط برای یک‌بار آن را در طول زندگی تجربه کنند. قیمت بالای خرید مسکن و همچنین نقش آن در تامین امنیت یک خانواده بر اهمیت این خرید بیش از پیش می‌افزاید. با این وجود، حقوق روشن و شفافی برای حمایت از مصرف‌کنندگان این حوزه که خریدار مسکن هستند، تبیین نشده است. در واقع نبود مرجع رسمی و مشخص برای حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در حلقه‌های گوناگون تولید، امکان سودجویی را در این بازار فراهم کرده است. موضوعی که به‌واسطه اثرگذاری آن بر جان انسان‌ها و خطرات زندگی در کشوری زلزله‌خیز باید بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد. متاسفانه در طول سال‌های گذشته بارها مشاهده کرده‌ایم هر زلزله خفیفی خسارت‌های قابل‌توجهی را به خانه‌های مردم وارد یا جان و سلامت آنها را با خطر روبه‌رو می‌کند؛ بنابراین توجه به کیفیت محصولات مصرفی در این بخش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

توجه به قیمت مصالح ساختمانی یکی دیگر از موضوعاتی است که بر نرخ‌تمام‌شده ساخت‌وساز اثر می‌گذارد. بر همین اساس نیز در مواردی شاهد اجرای سیاست‌های دستوری برای تعیین نرخ محصولات پرکاربرد در ساختمان‌سازی هستیم. با این وجود به اعتقاد من این‌گونه نظارت‌ها نمایشی هستند و درنهایت هم به نفع مصرف‌کننده نخواهد بود.

در شرایطی که اصرار بر ثابت ماندن قیمت یک محصول خارج از قاعده عرضه و تقاضا وجود دارد، تولیدکنندگان از ارائه محصول سر بازمی‌زنند و فعالیت‌های ساخت‌وساز در کمبود مصالح به تعویق می‌افتد. کار به همین‌جا هم ختم نمی‌شود، چراکه این تعویق به‌منزله افزایش هزینه تمام‌شده ساخت‌وساز است و مصرف‌کننده نهایی نیز از آن متضرر می‌شود. با توجه به این شرایط، هیچ‌گاه با نظارت این‌چنینی بر قیمت‌ها موافق نبوده و چنین مواردی را دنبال نکرده‌ام، چراکه درنهایت از روند آن متضرر خواهیم شد.

در ادامه باید تاکید کرد محصولات ساختمانی از سیمان و مصالح تا تیرآهن و میلگرد و... با کیفیت‌های گوناگونی در بازار موجود هستند. این محصولات بسته به کیفیت با قیمت‌های متفاوتی عرضه می‌شوند. با وجود تمام تفاوت‌ها در کیفیت این محصولات، عموما حداقل استاندارد در روند تولید این محصولات اخذشده که مجوز ورود به بازار را یافته‌اند؛ یعنی حداقل معیارهای کیفیت در روند تولید آنها پاس شده است.

با این وجود در مواردی شاهد ساخت واحدهای ساختمانی با کیفیت پایین هستیم؛ البته این چالش از دلایل گوناگونی نشأت می‌گیرد و کیفیت پایین محصولات ساختمانی، یکی از این دلایل است. طراحی نامناسب مسکن، عملکرد اشتباه سازندگان با هدف کمتر هزینه کردن و... همگی می‌توانند زمینه وارد آمدن ضربه به کیفیت نهایی ساختمان را فراهم کنند.

با این وجود، سازندگان نسبت به کیفیت محصولاتی که خریداری می‌کنند، آگاهی دارند. در واقع در چنین شرایطی سازنده متضرر نمی‌شود، بلکه مردم به‌عنوان خریدار و مصرف‌کننده ساختمان از این شرایط آسیب می‌بینند، چراکه مردم مصرف‌کننده نهایی محصولات موردبحث هستند. مصرف‌کننده‌ای که هیچ اشرافی به ایرادات محصول خریداری شده ندارد و فقط براساس ظاهر ساختمان اقدام به خرید آن می‌کند و به این زودی‌ها یا تا قبل از وقوع حادثه‌ای نیز متوجه آن نمی‌شود. البته نظارت بر روند ساخت‌وساز وجود دارد هرچند همیشه هم کارساز نیست. در چنین شرایطی، امکان رسیدگی وجود ندارد و باید تاکید کرد حقوق مصرف‌کننده در این حوزه آنقدرها هم اهمیت ندارد.

روزگار معدن

دوشنبه ۱۹ اسفند ۱۴۰۰ ● ۲۶ رجب ۱۴۴۳ ● ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ ● سال چهارم ● شماره ۷۹۹

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ – نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ – پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ – نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

تاثیر ارز تک نرخی بر بازار سرمایه

یک کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه تک نرخی کردن ارز روی گروه‌های بورسی تاثیر متفاوتی دارد گفت: با تک نرخی کردن ارز، شرکت‌هایی که دارای دو ویژگی فروش خارجی (صادراتی) و مواد اولیه داخلی هستند، بیشترین سود را برده و شرکت‌هایی که فروش داخلی داشته و از مواد اولیه خارجی استفاده می‌کنند، در کوتاه مدت زیان خواهند دید.

به گزارش سنا، احسان رضاپور افزود: تک‌نرخی شدن ارز همواره از سوی کارشناسان از منظر حذف رانت مورد توجه و حمایت بوده است، اما ارز نیمایی از این جهت که عرضه‌کنندگان یعنی همان شرکت‌های صادراتی را ملزم به ارائه ارز خود با نرخ پایین‌تر از نرخ بازار می‌کرد، عاملی در نارضایتی آنها و کاهش عرضه ارز در این سامانه شده بود.

وی عنوان کرد: با سیاست ارزی جدید سیاست‌گذار پولی، با تغییراتی در منحنی عرضه و تقاضای آن در داخل مواجه خواهیم شد. بازار سرمایه و شرکت‌های بورسی از این تغییرات بی‌تاثیر نخواهند ماند؛ ثمره‌ها و تبعاتی که می‌توان آنها را از منتفع‌ترین شرکت‌ها تا بی‌نصیب‌ترین روی یک طیف ارزشی جای‌گذاری کرد.

به گفته این کارشناس بازار سرمایه؛ مولفه‌های اصلی این ارزیابی «بازار فروش محصولات و خرید مواد اولیه» و «نوع محصول» است؛ ویژگی که بیش از هرچیزی انتفاع و ضرر شرکت‌های بورسی از سیاست تک نرخی کردن ارز را تعیین می‌کند.

رضاپور اظهار کرد: با توجه به این موضوع باید گفت، شرکت‌های صادرات‌محوری که تامین مواد اولیه آنها از داخل است، بیشترین تاثیر را از این سیاست خواهند گرفت، اما در مقابل شرکت‌هایی که برای تامین مواد اولیه وارداتی خود ارز نیمایی دریافت می‌کردند، در کوتاه مدت آسیب می‌بینند.

این کارشناس بازار سرمایه عنوان کرد: این افت تا زمانی طول می‌کشد که به‌تدریج نرخ فروش آنها با نرخ جدید متناسب شود.

به گفته وی؛ این موضوع موجب افزایش رقم سود نه حاشیه سود آنها خواهد شد. به این معنی که درصد سود همچنان عدد ثابتی خواهد ماند اما به دلیل افزایش رقم درآمد مقدار سود افزایش می‌یابد.

رضاپور ادامه داد: به‌طور کلی، در مرحله اول تک نرخی کردن ارز، حاشیه سود شرکت‌های صادرات‌محور به‌طور مستقیم تحت تاثیر قرار گرفته و از سوی دیگر نرخ مواد اولیه آنها هم افزایش می‌یابد، اما از منظر کارشناسان برآیند این دو نیرو در نهایت به نفع صنایع بورسی خواهد بود.

وی در زمینه این طیف از شرکت‌های صادرات‌محور یک مولفه دیگر تحت عنوان «نوع محصول آنها از نظر میزان فسادپذیری و نگهداری» را هم وارد کرد و افزود: طیف فلزی و معدنی که ماهیت صادراتی دارند و علاوه بر این مشکلی در حوزه انبارداری و نگهداری ندارند، می‌توانند سودآوری خود را حفظ کنند، اما شرکت‌های پتروشیمی و شیمیایی هر چند تاثیر مثبت می‌گیرند، اما چون محصولات فسادپذیر و با مسائل نگهداری مواجه هستند، در رده بعدی طبقه‌بندی انتفاعی ارز تک نرخی قرار می‌گیرند.

این کارشناس گفت: در مرحله بعد، شرکت‌ها یا هلدینگ‌هایی که افزایش سودآوری آنها می‌تواند مورد اقبال بازار قرار گیرد و در نهایت، شرکت‌های خاص در گروه‌های مختلف که محصولات صادراتی دارند، مانند برخی شرکت‌ها در گروه‌های خودرویی و غذایی و دارویی که کالاهای خود را به کشورهای همسایه صادر می‌کنند در رده بعدی طبقه‌بندی انتفاعی ارز تک نرخی قرار می‌گیرند.

رضاپور افزود: این شرکت‌ها از نظر بازار فروش با عمده شرکت‌های گروه مشابه نیستند و با وجود تحریم‌ها از بازار صادراتی خوبی برخوردارند. اگر این شرکت‌ها مواد اولیه خود را هم از داخل تهیه کنند بیشترین تاثیر را از ارز تک نرخی می‌پذیرند. در کل بیشتر این شرکت‌ها در گروه‌های فلزی، پتروشیمی و شیمیایی قرار دارند، اما به‌صورت محدودتر در دیگر گروه‌ها هم پیدا می‌شوند.

رانت‌زدایی از بازار

این کارشناس بازار سرمایه گفت: نرخ‌گذاری و کنترل قیمتی به کسانی نفع می‌رساند که بین کارخانه و مصرف‌کننده قرار دارند، یعنی کسانی که به طور عمده از آنها به‌عنوان واسطه‌ها یاد می‌شود. بنابراین بهتر است هرچه زودتر شرکت‌ها و تولیدکننده‌ها بتوانند محصولات خود را با ارز آزاد به بازار عرضه کنند.

وی اظهار کرد: هرچند اثر منفی آزادسازی نرخ ارز در سبد خانوارها دیده می‌شود، اما حداقل اثر مثبت آن این است که نفع آن در صورت‌های مالی شرکت‌های تولیدی دیده می‌شود و با توجه به تجربیات قبلی در زمینه سیاست دستوری بهتر است، فرآیند تصمیم‌گیری و متناسب‌سازی نرخ محصولات با ارز سریع‌تر اتفاق بیفتد و خیلی مشمول زمان نشود.

مسئله یارانه‌بگیران انرژی

برخی از شرکت‌های تولیدی از یارانه انرژی و مواد اولیه استفاده می‌کنند، از این جهت فروش با ارز آزاد برای آنها رانت بزرگی ایجاد می‌کند؛ موضوعی که البته احسان رضاپور با آن مخالف است.

به گفته این تحلیل‌گر؛ باید به این گروه از شرکت‌ها نگاه واقع‌بینانه‌تری داشته باشیم، چون بعضی از مواد اولیه‌ها و محصولاتی که به‌عنوان خوراک به آنها داده می‌شود درحال‌حاضر عملا قابل فروش نیستند.

این کارشناس بازار سرمایه خاطر نشان کرد: کشور ما آنقدر ریسک دارد که برای بسیاری از سرمایه‌گذاران جذاب نیست، بنابراین باید حدی از مزیت نسبی برای سرمایه‌گذاری برای جلب آنها و متناسب با ریسک‌ها وجود داشته باشد و طبیعی است که برخی تخفیفات و عوامل جذاب‌کننده برای آنها درنظر گرفته شود، ولی باید به گونه‌ای باشد که نرخ‌ها از رقم‌های واقعی دور نشود.

تاثیر بحران اوکراین بر بورس بررسی شد

برگ برنده بازار سرمایه

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

جنگ روسیه و اوکراین موجب نگرانی برخی سهامداران شده است. این در حالی است که در نتیجه تنش‌های این دو کشور، نفت خام و گاز در بازارهای جهانی رشد قابل توجهی داشته و این افزایش نرخ موجب افزایش درآمدهای ارزی دولت و به تبع آن، کاهش فشار کسری بودجه به بازار سرمایه خواهد شد. ضمن اینکه اگرچه فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به نرخ گاز هاب اروپایی وابسته است؛ ولی با توجه به تعیین سقف نرخ خوراک پتروشیمی ها، فعلا دغدغه‌ای بابت افزایش بهای تمام شده پتروشیمی‌ها وجود ندارد. به نظر می‌رسد سیاست‌های این چنینی، در حمایت از بازار سرمایه و افزایش ثبات و قابلیت پیش‌بینی‌پذیری سهم‌ها موثر باشد.

«بورس» تنها ویترین اقتصاد نیست

نیما میرزایی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با بورس نیوز در این خصوص بیان کرد: «بورس» تنها ویترین اقتصاد نیست، موتور محرک و ضامن تولید و ارزآوری کشور است. تعیین تکلیف موضوع نرخ سوخت و خوراک صنایع در سال آینده، با همت تمامی ارکان بازار سرمایه شکل گرفت، یعنی در کنار پیگیری‌های موثر ریاست سازمان بورس، جامعه سهامداری و فعالان پرتلاش این روزهای آن نیز نقش موثری در این مهم داشتند. بالاخره ما در کشوری زندگی و فعالیت میکنیم که بیشترین منابع نفت و گاز جهانی را در اختیار دارد و خوراک با نرخ متعادل، جزو مزیت‌های رقابتی آن جهت سرمایه‌گذاری و تولید بوده است. آن هم در شرایطی که به دلیل تحریم‌های چند لایه و طولانی مدت، سرمایه‌گذاری در صنایع بخشی از جذابیت‌های ذاتی خود را از دست داده‌اند. بنابراین در این شرایط، تعیین سقف متعادل خوراک، برگ برنده و ضامن ادامه حیات تولید و سرمایه‌گذاری (از جمله در بورس) است.

وی اضافه کرد: قطعا بهتر و الزامی است که در کنار نرخ گاز، سایر اهرم‌های اقتصادی نیز هم راستا با منافع تولید و سرمایه‌گذاری بلند مدت مشخص و تنظیم شود. همچنین تاکید می‌شود در شرایطی که ریسک سرمایه‌گذاری در کشور به دلیل تحریم و تخاصم‌های خارجی افزایش پیدا کرده، عدم شفافیت اهرم‌های اقتصادی، ریسک محاسباتی در امکان سنجی طرح‌های جدید و جذابیت طرح‌های فعلی را به شدت افزایش می‌دهد. باید توجه کنیم که این گونه خواسته‌های بحق جامعه بزرگ سهامداری، موتور محرک اقتصاد و تضمین‌کننده ادامه فعالیت‌های آن خواهد بود. یکی دیگر از این خواسته ها، افزایش بازه و چشم‌انداز متغییرهای اقتصادی است. به عنوان مثال، باید سرمایه‌گذار با خیال راحت بتواند محاسبات خود را برای چند سال به صورت حدودی انجام داده و تصمیم مطلوب را اتخاذ کند.

این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به جنگ روسیه و اوکراین گفت: جنگ خود خواسته روسیه که به‌صورت سنتی در سال‌های اخیر شریک استراتژیک ما نیز بوده، لزوما اتفاق منفی برای بازار سرمایه ما نیست! مگر اینکه در روز ابتدایی هفته، فروشندگان انتحاری و احساساتی وارد صحنه شوند که به نظر می‌رسد با توجه به پارامترها و اخبار مثبت، بازار به سرعت بر مدار تعادل و رشد آرام اخیر خود قرار خواهد گرفت. از جمله این اخبار در کنار جمع بندی احتمالی برجام، تعیین مالیات بر سپرده حقوقی‌ها است که می‌تواند منابع صندوق‌های درآمد ثابت را تقویت و به منظور ورود بخشی از آن به سهام تجهیز کند. در کل نظر من بر رفتار هیجانی و پرنوسان معامله گران با برایند مثبت برای هفته آتی است.

سمت و سوی صنایع بورسی

حسین یوسفی، کارشناس بازار سرمایه در ارتباط با تحولات بازار سرمایه به صدای بورس اظهار کرد: در این روزها با توجه به وضعیت برجام که در مراحل نهایی قرار دارد از یکسو بحران در اوکراین پیش‌بینی بازار را بسیار دشوار و با ریسک‌هایی روبه‌رو کرده است. وی افزود: اتفاق اول یعنی برجام، تاثیر خود را بر افزایش تقاضا برای صنایع خودرویی، بانکی، حمل‌ونقل می‌گذارد و تقاضا برای این گروه‌ها را افزایش می‌دهد.

وی افزود: هر چند با توجه به تاخیر و طولانی تر شدن مذاکرات، افزایش در سمت عرضه طبیعی خواهد بود، اما شاهد خواهیم بود در روزهای آتی تقاضا در صنایع مورد بحث متعادل شود و بر این اساس روند بازار مثبت پیش‌بینی می‌شود.

این کارشناس بازار سرمایه بیان کرد: همچنین اتفاق دوم بحران اوکراین نرخ نفت، تقاضا برای صنعت پالایشی را افزایش داده است که در میان مدت می‌تواند تقاضا و نرخ را در این گروه‌ها افزایش دهد. وی تصریح کرد: در نهایت با توجه به افزایش در نرخ مواد غذایی و ابهامات زیادی که در این صنعت در مورد نرخ ارز و قیمت‌گذاری کالاها وجود دارد، همچنان با در نظر گرفتن ریسک، گزینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری است.

افزایش نرخ کامودیتی ها

کاویان عبداللهی کارشناس و تحلیلگر بازار سرمایه به گسترش نیوز گفت: جنگ اوکراین و روسیه در ابتدای امر موجب ناامنی منطقه و جهان می‌شود. این امر می‌تواند تاثیرات منفی بر بورس هم داشته باشد. اما از سوی دیگر ما شاهد افزایش نرخ کامودیتی‌ها به خصوص نفت، مس و روی هستیم که متاثر از این جنگ شاهد رشد قیمتی بالایی داشتند.

وی افزود: قاعدتا تولیدکنندگان این کامودیتی‌ها و پالایشگاهی هایی که نفت را مصرف می‌کنند به دلیل تخفیف و کرک اسپردی که می‌گیرند می‌توانند رشدی داشته باشند. عبداللهی گفت: ممکن است این جنگ با توجه به ناامن شدن منطقه بر روی نرخ دلار و افزایش آن هم تاثیرگذار باشد که این امر نیز می‌تواند به نوعی بر روی بورس تاثیرگذار باشد.

امکان حذف کامل دامنه نوسان در بورس وجود ندارد

مسئولان حاضر در بازار سرمایه بعد از نوسانات ایجاد شده در بازار به دنبال راه‌حلی برای بهبود وضعیت بازار بودند که اعمال برخی از تغییر و تحولات را راه‌حلی مناسب برای این اتفاق عنوان کردند و به دنبال تصمیمات اتخاذ شده، شورای‌عالی بورس در بهمن سال ۱۳۹۹، دامنه نوسان را از منفی پنج تا مثبت پنج درصد به منفی ۲ تا مثبت ۶ درصد تغییر داد.

در این زمینه طی چند وقت گذشته مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در گفت‌وگو با ایرنا در خصوص آخرین تصمیمات اتخاذ شده برای دامنه نوسان بورس اعلام‌کرد: این موضوع اکنون و در وضعیت فعلی بازار سرمایه مورد بحث بیشتر فعالان این بازار است، بنابراین در تلاش هستیم که تا قبل از پایان سال برنامه‌ریزی‌های لازم را در زمینه دامنه نوسان انجام دهیم.

وی خاطرنشان‌کرد: به دنبال آن هستیم تا برنامه‌ای میان‌مدت برای دامنه نوسان ارائه شود و به مرور اقدامات لازم برای اصلاح دامنه نوسان را در دستور کار قرار دهیم. بعد از ایجاد نوسانات مختلف در روند معاملات بازار سرمایه، تصمیمات زیادی برای تغییر دامنه نوسان اتخاذ شد و در این میان عده‌ای معتقد بودند که بهتر است به‌منظور جلوگیری از طولانی شدن نوسان بازار و نیز کاهش ضرر و زیان سهامداران، اقدامات لازم به منظور تغییر دامنه نوسان اعمال شود.

عشقی همچنین گفته بود: راه‌های مختلفی برای برداشتن دامنه نوسان وجود دارد و ممکن است این کار را ابتدا برای شرکت‌های بزرگ‌تر در دستور کار قرار دهیم.

اکنون و با توجه به نزدیک شدن روزهای پایانی سال هنوز تصمیمات نهایی درخصوص دامنه نوسان اتخاذ نشده است.

در این پیوند، میثم فدایی، مدیرعامل شرکت فرابورس در گفت‌وگو با ایرنا به آخرین تصمیمات اتخاذ شده درخصوص حذف دامنه نوسان در معاملات بورس اشاره کرد و افزود: تاکنون هیچ بحثی از حذف کامل دامنه نوسان در بازار مطرح نشده است.

وی گفت: حذف کامل دامنه نوسان در بازار سرمایه با توجه به تبعات منفی آن به هیچ عنوان قابلیت اجرایی شدن ندارد، بنابراین تاکنون هیچگونه بحثی در مورد آن انجام نشده است.

فدایی با اشاره به اینکه دامنه نوسان باید پیش‌بینی‌پذیر باشد و به هیچ عنوان امکان حذف یک‌باره آن وجود ندارد، اظهارکرد: در بازارهای شفاف‌تر و عمیق‌تر باید دامنه نوسان بیشتر باشد، در مقابل برای بازارهای غیرشفاف به منظور جلوگیری از ضرر و زیان سهامداران باید دامنه نوسان کمتری در نظر گرفته شود.

مدیرعامل فرابورس ایران از بررسی اجرای دامنه نوسان پویا و ایستا در بازار سرمایه خبر داد و اضافه‌کرد: در دامنه نوسان پویا، نرخ سهام شرکت‌ها متناسب با آخرین نرخ تغییر می‌کند و هر ساعت یک‌بار یا هر پنج دقیقه یکبار عددی که برای دامنه نوسان در نظر گرفته شده با تغییر همراه می‌شود.

وی ادامه‌داد: در کنار آن در دامنه نوسان ایستا نرخ سهام در کل یک روز معاملاتی یک میزان مشخصی نوسان خواهد داشت.

فدایی در پاسخ به سوالی درباره برنامه عرضه‌های اولیه فرابورس تا پایان سال، گفت: اکنون براساس تصمیمات اتخاذ شده سهام سرخابی‌ها عرضه می‌شود، اما هیچ برنامه‌ای برای عرضه اولیه جدید وجود ندارد.

زنگ هشدار سامانه‌های نظارتی برای متخلفان بازار سرمایه

سرپرست معاونت نظارت بر بازار بورس تهران گفت: بانک اطلاعات جامعی از نوع تخلفاتی که در بازار سرمایه رخ می‌دهد در سامانه‌های نظارتی بورس وراق بهادار تهران ثبت و طبقه بندی شده و به صورت روزانه و هفتگی در اختیار است تا ضمن رصد کامل جو بازار، عملکرد نظارتی بازار به نمایش درآید.

به گزارش ایرنا، محمدرضا شاه‌نظری با اشاره به نخستین سالگرد راه‌اندازی سامانه سنجش و حدود پنج هزار هشدار نظارتی این سامانه در طول یک‌سال اخیر اعلام کرد: با توجه به شرایط این روزهای بازار سرمایه و برای حفظ منافع سهامداران جزء و همچنین صیانت از بازار، هشدارهای نظارتی مورد نیاز داده شده است و در صورت تکرار، طبق ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادر (دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اشخاص) و ماده ۴۶ همان قانون که بحث دست‌کاری در بازار را مطرح می‌کند، با متخلفان برخورد می‌شود.

وی عنوان کرد: سامانه‌های نظارتی که در بورس اوراق بهادار تهران مورد استفاده قرار می‌گیرد، شامل سامانه‌های نظارتی آرامیس، نهان، سنجش و بیدار است که هرکدام مزایای خاص خود را دارند.

شاه نظری با بیان اینکه شرکت بورس بیشترین استفاده را از «سامانه نظارتی بیدار» دارد، اظهار کرد: در سامانه بیدار که پایگاه داده تمامی فعالیت‌های بازار است با توانمندی همکاران مدیریت فناوری شرکت بورس و نظارت، امکان گزارش‌سازی در سامانه بیدار به‌دست آمده است.

سرپرست معاونت نظارت بر بازار بورس تهران ادامه داد: از دیگر مزایای این سامانه، اعلام هشدار و رصدهای مورد نیاز در صورت تغییر در قوانین و مقررات و یا وضع قوانین جدید است. سامانه‌های قبلی به دلیل غیر بومی بودن و عدم انطباق با ساختار بازار سرمایه، هنگام تغییر شرایط بازار، توانایی هشدارسازی را نداشتند ولی در سامانه بیدار، این توانایی وجود دارد.

وی، «سامانه‌سنجش» را به عنوان سامانه نظارت جامع شرکت بورس خواند و گفت: سامانه سنجش از بهمن ماه سال گذشته راه‌اندازی شده است به طوری که هشدارهایی که در «سامانه بیدار» توسط همکاران ایجاد شده است، به «سامانه سنجش» منتقل و هشدار نظارتی به «سامانه معاملات کارگزاری (نامک)»، مدیر معاملات، مدیرعامل شرکت کارگزاری و همچنین مدیر برخط ارسال می‌شود.

شاه نظری خاطرنشان کرد: بانک اطلاعات جامعی از نوع تخلفاتی که در بازار سرمایه رخ می‌دهد (مانند سهامداری که بیشترین تخلف را انجام داده یا نوع سفارشی که کارگزاری وارد کرده و با مقررات انطباق نداشته است، همچنین مخاطبی که بیشترین پیام هشدارهای سنجش را از ما مبنی بر متخلف بودن و عدم رعایت قوانین دریافت کرده است، ثبت و آرشیو شده و به صورت روزانه و هفتگی در اختیار است تا ضمن رصد کامل جو بازار، عملکرد نظارت بازار را به نمایش بگذارد.

سرپرست معاونت نظارت بر بازار به تایید یا عدم تایید معاملات در روز بازگشایی به خصوص برای نمادهایی که دامنه نوسان باز دارند، اشاره کرد و گفت: براساس «ماده ۲۲»، دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، ۳۰ دقیقه حراج برای بازگشایی اعمال می‌شود و اگر معاملات مورد تایید ناظر بازار قرار گیرد، سهم به صورت دامنه بسته و مستمر مورد معامله قرار می‌گیرد و در صورتی که تایید نشود، حراج به مدت دو روز می‌تواند ادامه پیدا کند.

وی ادامه داد: برای نمادهای با دامنه باز، حجم مبنا لحاظ می‌شود، بنابراین میزان حجم معاملات یکی از مواردی است که همکاران نظارت به آن توجه می‌کنند. چنانچه ارزش و مارکت شرکتی ۱۰ درصد افزایش یا کاهش یابد، باید معاملات، دارای حجم قابل اتکایی باشد.

شاه نظری تصریح کرد: برای نمادهای با دامنه باز، ترکیب خریداران و فروشندگان در نظر گرفته می‌شود و اگر اشخاص خاصی بخواهند با چند کد معاملاتی پراکنده به بازار جهت دهند و در تعیین نرخ به سمت پایین یا بالا دخیل باشند، با اتکا به سامانه نظارتی این موارد بررسی شده و کارشناسان نظارت اقدام به بررسی جزییات معامله کرده و پس از آن تایید یا عدم تایید آن معامله صورت می‌گیرد.

سرپرست معاونت نظارت بر بازار به موارد دستکاری اشاره کرد و اظهار کرد: برخی اشخاص در ۳۰ دقیقه‌ی حراج و در صورت مشخص شدن قیمت، به بازار جهت می‌دهند تا سهام خود را به نرخ بالاتری بفروشند که با آنها برخورد می‌شود.

وی تاکید کرد: با توجه به سفارشاتی که در سامانه برای ناظر قابل مشاهده است، تایید یا عدم تایید نرخ به طور قطع با نظر کارشناسی و نظارتی انجام می‌شود.

شاه نظری با اشاره به شائبه مسدود کردن کد معاملاتی افراد، خاطرنشان کرد: در برخی از موارد، دسترسی مستقیم(آنلاین) برخی سهامداران محدود می‌شود و این به معنای مسدود کردن کد معاملاتی نیست. محدود کردن دسترسی مستقیم به بازار تنها برای ۵ روز کاری صورت می‌گیرد و در طی این ۵ روز، اشخاص مورد نظر می‌توانند از طریق ثبت سفارش در سامانه کارگزاری، با کد معاملاتی بورسی خود به معامله بپردازند و هیچ‌گونه محدودیتی در خصوص کد بورسی این اشخاص اعمال نمی‌شود.